

Nr. 20/78
2 JUN 78

206

SØVÆRNS- ORIENTERING



Redaktøren af SØVÆRNS-ORIENTERING forlader søværnet efter 32 års forløb

Afdelingsleder - eller som han som regel kaldes i søværnet redaktør - Henning Åge Hjuler forlader nu søværnet efter at have søgt og fået bevilget afsked med pension med udgangen af juni måned 1978.

Redaktør Hjuler, der er født i 1915 i Århus, var fra maj 1935 ansat ved Den socialdemokratiske Presse som henholdsvis journalist, redaktionssekretær og redaktør. Under krigen var han ansat ved Bornholms Socialdemokrat og impliceret i Modstandsbevægelsen, bl.a. med kontakter til Nordentofts og Mørchs efterretningstjeneste i Stockholm, ligesom han var medstifter af Frihedsrådets lokalkomite på Bornholm.

Den 16. oktober 1944 kom Gestapo på sporet af ham, og samme aften lykkedes det ham at komme til Sverige, hvor han blev Mørchs "Bornholms-ekspert".

I 1945 var han søfartsmedarbejder ved Socialdemokraten og fik herfra orlov for, efter opfordring fra Marineministeriet, at tiltræde en stilling som leder af Søværnets Pressebureau fra den 1. juli 1946. Jobbet under Marineministeriet blev permanent, idet

Hjuler blev fast ansat 1. juli 1947, fuldmægtig 1955 og udnævnt til afdelingsleder i 1958.

I en periode fra 1952 til 1957 var han konstitueret chef for det daværende Forsvarets Pressetjeneste.

Hjuler påbegyndte i 1949 udsendelse af de såkaldte "Nyhedsbreve", som kom hver 14. dag indtil 1953. Der var herefter et tomrum for så vidt angår den regelmæssige nyhedsformidling indtil august 1969, da Søværns-Orientering så dagens lys. Denne "nyhedsavis" er siden da udkommet regelmæssigt hver uge med undtagelse af en måned hver sommer.

Hjuler har redigeret denne Søværns-Orientering og har selvfølgelig derved fået styrket sin forbindelse med alle søværnets forskellige tjenestesteder. Det er fortsat Marinestabens opfattelse, at Søværns-Orientering tjener sit formål: At formidle information om søværnet såvel til søværnets eget personel som til befolkningen i almindelighed (gennem dagspressen).

Hjulers øvrige arbejde i Marinestaben har bestået i at være den daglige kontakt til pressen, bistå ved adoption af søværnets skibe, reklamekampagner og lignende.

Hjuler fik 29. januar 1972 tildelt Holmens Hæderstegn.

Hjuler har nu besluttet, at han vil have mere tid til sig selv og sit forfatterskab, som allerede har givet sig udslag i Erika-bøgerne om agentvirksomhed og "krimier" fra heksejagtens og pestens tid. Flere af bøgerne er solgt til udlandet, og det er naturligvis Hjulers håb, at flere må følge efter.

Fra Marinestaben (og dermed hele søværnet) skal der lyde en tak for godt udført arbejde i de mange år og et ønske om fortsat fremgang på den litterære front.

Marinestabens huspoet tager følgende uhøjtidelige afsked med redaktør Hjuler.

Bag vort søværnsblad sig skjuler redaktionens lille trop.
I dens top er Henning Hjuler trist nok ved at lægge op.
Når han brugte pennens våben, var han altid Flåden tro,
og dens dør har han holdt åben - gid hans værk må fortsat gro.

Da ham storken skulle fragte, var Europa fuld af strid,
trygt den ham til Århus bragte langt før Århus-vitsens tid,
og som det som oftest hænder, vokser han, som tiden går.
Nitten-tre-ti-fem erkender han: Nu er han 20 år.

I den tid, hvor mange savner brødet, og hvor alt er trist, ved han godt, hvor magten havner: Hjuler bliver journalist. Han får jobs ved flere blade, redaktørpost - og' han ser, og i Sverige bli'r de glade: Under krigen er han dér.

Så i nitten-seks-og-fyrre bliver han Marinens mand: Pressetjenesten bli'r større - så til søs og så på land, så at hverve fler' han søger, så PR - dog tid der gi's til at Hjuler skriver bøger, kriminal, begrib'ligvis.

Bag vort søværnsblad sig skjuler redaktionens lille trop. I dens top er Henning Hjuler trist nok ved at lægge op. Når han brugte pennens våben, var han altid Flåden tro, og dens dør har han holdt åben - gid hans værk må fortsat gro.

(MST)

Det andet maritime symposium

Chefen for Søværnet, Viceadmiral S.Thostrup, ledsaget af Kommandør S.E.Thiede, deltog i dagene 15.-19. maj i det andet maritime symposium, som afholdtes i Helsingfors med deltagelse af flådecheferne fra Atlanterhavs-, Nordse- og Østersøstaterne.

Formålet med mødet var at give de deltagende landes flådechefer lejlighed til at mødes og drøfte anvendelsen af flådestyrker til støtte for det civile samfund i fredstid. Følgende to emner blev nærmere behandlet:

1. Anvendelsen af flåder i samfundets tjeneste og mulighederne for at udvikle og forbedre sådanne aktiviteter.
2. Anvendelsen af flåderne i redningsoperationer og ved katastrofepåbegyndelse i internationalt farvand samt videre udvikling af sådanne operationer, specielt på det tekniske område.

Mødet lededes af chefen for den finske flåde, Admiral Jorma Haapkylä. Følgende lande deltog: Belgien, Canada, Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Finland, Frankrig, Den tyske demokratiske Republik, Island, Irland, Holland, Norge, Polen, Sverige, USSR, UK, USA.

Konferencen åbnedes af Præsident, dr. U.K.Kekkonen.

USA var repræsenteret af Chief of Naval Operations, Admiral James L.Holloway III, og USSR af den stedfortrædende flådechef, Flådeadmiral Nicolai I.Smirnov.

I forbindelse med symposiet fik deltagerne lejlighed til fra isbryderen "Urho" at overvære en demonstration til søs af finske redningsskibe og -fly samt overflade- og flykampstyrker. Symposiet var fra den finske marines side overordentlig godt

tilrettelagt og udført, og hele arrangementet må betegnes som særdeles vellykket.

(MST)

EFG-elever i søværnet

Rekruttering til søværnets lærlingeuddannelser til henholdsvis maskinarbejder, elektromekaniker og elektronikmekaniker vil fremtidig finde sted blandt EFG-elever på landets tekniske skoler. Denne beslutning blev truffet den 11. maj efter et møde i Forsvarskommandoen med deltagelse af repræsentanter for Dansk Metalarbejderforbund, Jern- og Metalsammenslutningen, Forsvarets Civiluddannelse m.fl.

Uddannelse af lærlinge i søværnet tog sin begyndelse i 1961-62, og i årene siden har antallet af elever ligget temmeligt konstant på 5-600. Da intet tyder på, at søværnets behov for teknisk uddannet personel vil blive mindre de kommende år, skal det nuværende årlige indtag fastholdes, og det betyder, at søværnet årligt skal have besat ca. 150 praktikpladser fordelt nogenlunde ligeligt på ovennævnte tre uddannelser. Samtidig med beslutningen om fremtidigt at rekruttere blandt EFG-elever bestemtes, at antagelseskravene til søværnets lærlingeuddannelser ikke længere skal indeholde særlige krav om forudgående skoleuddannelse, men alene basere sig på de krav, EFG-skolerne stiller for udstedelse af uddannelsesbevis ved basisårets afslutning. Uddannelsesforløbet strækker sig over en 5-årig periode, hvor samtidigt værnepligten aftjenes.

Såvel uddannelsernes indhold som forløb er godkendt af Metalindustriens Lærlingeudvalg.

Det første hold elever vil blive indkaldt i juni måned 1979.

(MST)

Indland kort

Den 17. maj sejlede torpedobåden WILLEMOES en præsentationssejlad i Sundet for torpedobådens navngiver Prins Henrik, ledsaget af Jagtkaptajnen.

Under sejladsen, der udgik fra Holmen, var der rundvisning i skibet samt demonstration af våbensystemerne og taktisk datasystem. Chefen for Torpedobådseskadren var vært ved en frokost i officersmessen.

Sejladsen blev afsluttet i Helsingør, hvor gæsterne gik fra borde.

Tirsdag den 2. maj afholdtes det årlige kontaktarrangement på Søværnets Eksercerskole. Til arrangementet var indbudt borgere fra Frederiksværk og omegn med borgmester Frode Berenth i spidsen. Endvidere var personel fra alle kategorier tjenstgørende på skolen inviteret. Chefen for Søværnets Eksercerskole, Kommandørkaptajn L.Wessel Wetlesen, bød alle velkommen i auditoriet og orienterede om søværnet og om den uddannelse, der foregår på Søværnets Eksercerskole. Derefter så gæsterne bl.a. demonstration i brandslukning og overværede en opvisning af Søværnets Tamburkorps.

Den 24. maj afholdt MOBA sin traditionelle årlige sammenkomst for personel fra myndigheder m.v., med hvem MOBA i årets løb har haft særlig nært samarbejde. Samtidig kunne MOBA benytte lejligheden til at fejre 25 året for sin oprettelse.

Udland kort

Den amerikanske og den australske flåde vil lave fælles øvelser i Det indiske Ocean i begyndelsen af oktober. Landbase-rede fly ventes at skulle tage del i øvelserne.

Den fælles øvelse skal understrege de amerikanske forpligtelser over for ANZUS og samtidig styrke amerikansk forpligtelse i dette område.

ANZUS er områdets forsvarspagt underskrevet af Australien, New Zealand og United States.

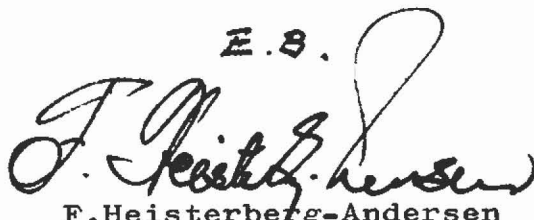
Den engelske flåde, Royal Marines og det engelske flyvevåben har lige afsluttet en øvelse, som skal afprøve de muligheder, der eksisterer mod en hvilken som helst form for terroristtrussel mod Englands mest værdifulde økonomiske kilde, olie- og gasforekomsterne i Nordsøen.

Øvelserne gentages hvert 2. år under navnene PURPLE OYSTER og PRAWN SALAD, afhængig af omfanget af øvelsen.

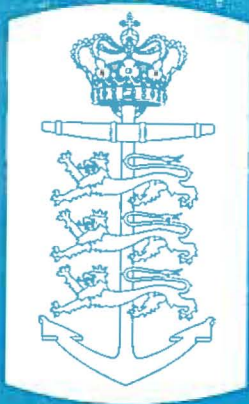
Planlæggerne bag øvelserne er overbeviste om, at den militære og civile organisation, som gennem de sidste 4 år er bygget op for at behandle, hvad der kan kaldes "det værste tilfælde i Nordseen", er så vel funderet og forberedt, som man med rimelighed kan forvente.

Hvert år fører floderne omkring 18.000 millioner tons jord og sten ud i verdenshavene. Dette resultat er det sovjetiske Institut for Oceanografi kommet til ved at studere alle de floder, der munder ud i de arktiske have, Sortehavet, Det kaspiske Hav og Det asovske Hav, og sammenholde målingerne med tilsvarende undersøgelser andre steder i verden. Af råstoffer, der på den måde går tabt, kan nævnes zink, magnesium, kadmium og bly, som samler sig i klumper, de såkaldte noder, på havbunden. Sovjetiske forskere studerer metoder til udvinding af disse mineraler. Foreløbig har man påbegyndt anvendelse af magnesium-noder.

E. S.



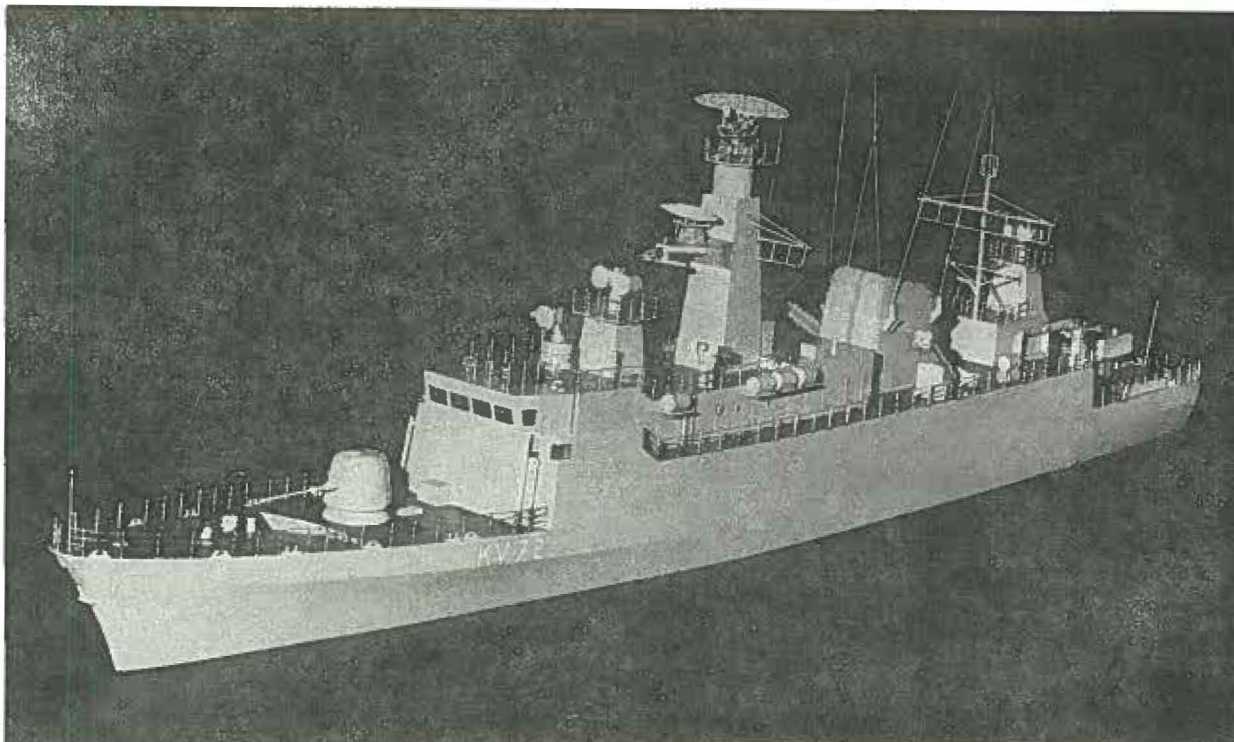
F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet



Nr. 21/78
9 JUN 78

206

SØVÆRNS- ORIENTERING



NIELS JUEL - klassen

NIELS JUEL-klassen er en specialbygget korvet konstrueret til at kunne drage fordel af de særlige farvandsgeografiske forhold i søområdet omkring Danmark (deplacement, dybgang, maste-højde, fart).

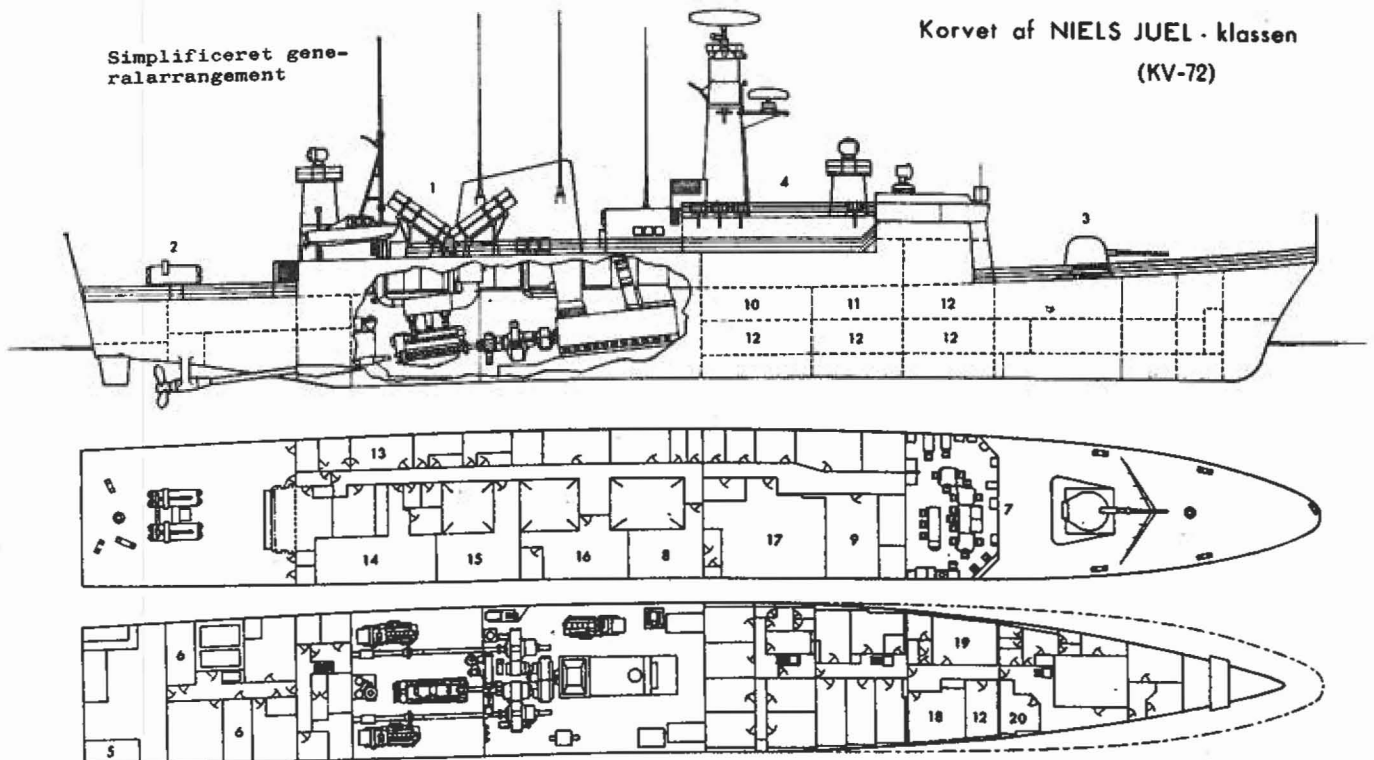
Korvetten vil kunne holde søen under alle forekommende vind- og søforhold i operationsområdet og er derfor bl.a. ved anvendelse af stabilisatorer konstrueret således, at fuld våben-anvendelse - også under gastæt lukning - vil være mulig for at kunne sikre en vedvarende tilstedeværelse og indsats i opera-

Korvetten skal kunne operere i nært taktisk samarbejde med andre danske eller NATO fregatter eller korvetter, torpedo- og missilbåde, flådehelikoptere og jagerfly, og skal herunder kunne tjene som kommandoskib for at kunne kontrollere operationerne i en overfladeangrebsstyrke.

Korvettens hoveddata er følgende:

Længde o.a.	80,0 m
Længde mellem p.p.	84,0 m
Bredde max.	10,3 m
Dybgang ved Δ	3,1 m
Mastehøjde	23,0 m
Konstruktionsdeplacement	1320 tons
Max. fart (gasturbine)	ca. 30 knob
Krydsfart (diesel)	ca. 20 knob
Udholdenhed, minimum	7 døgn
Besætningens størrelse:	
Officersgruppen	18 mand
Sergentgruppen	9 mand
Menige	63 mand.

Skrogets form baserer sig på den nugældende orlogspraksis ved bygning af korvetter og fregatter med dybe V-formede sektioner i forskib og flade U-formede sektioner i agterskibet. For-



- | Våben. | Kontrol. | Aptering. |
|-----------------------------------|----------------------------|-------------------|
| 1. SSM, HARPOON. | 7. O-rum (CIC). | 10. OF-beboelse. |
| 2. SAM, SEA SPARROW. | 8. Maskinkontrolrum (SCC). | 11. SG-beboelse. |
| 3. 76mm, OTO MELARA. | 9. Radiorum (MCO). | 12. KS-beboelse. |
| 4. CLAWS: Close in weapon system. | | 13. Sygelukaf. |
| 5. Dybdobomber. | | 14. Cafeteria. |
| 6. ASW-torpedoer. | | 15. Kabys. |
| | | 16. SC-messe. |
| | | 17. OF-messe. |
| | | 18. Opholdsbanje. |
| | | 19. Baderum. |
| | | 20. Vaskeri. |

skibet har et knæspant for bedst muligt at undgå grønt vand på fordækket i svær sø.

Det er specielt kendetegnende for denne korvettype, at al plads om bord er udnyttet fuldt ud til det valgte våbenudstyr og maskineri samt til den påkrævede danske standard for beboelse og opholdsområder.

De vigtigste operative rum er grupperet på brodækket og hoveddækket med let indbyrdes adgang og kommunikation.

Maskinkontrolrum, herunder havaricentral, er placeret over de egentlige maskinrum. Det kompakte maskineri optager to maskinrum: Gasturbinerummet forrest med gasturbine, reduktionsgear og en hjælpemotor, samt dieselmotorrummet med krydsfartmotor og to hjælpemotorer. Olietanke findes for og agter med forbrugstanke i gasturbinerummet. Olietankenes totale kapacitet er ca. 30 % mere end krævet af skibets udholdenhed. Særlige saltvandstanke vil normalt være tømt, men kan tænkes fyldt under visse konditioner for at forbedre skibets stabilitet. Storesrum er dimensioneret til at kunne rumme mindst 10 dages forsyninger.

Apteringen, der omfatter møbler af søværnets standard 1975, er forhandlet med søværnets personelorganisationer. Toiletter og bad er indrettet i umiddelbar nærhed af de pågældende personalekategoriers beboelsesområder.

Kabyssen er placeret midtskibs mellem cafeteria og sergentmesse og med officersmessen foran herfor. En særlig opholdsbanje er indrettet for besætningen over dennes beboelse.

For at yde ABC-beskyttelse er alle operative rum og beboelsesrum indesluttet i et gastæt citadel. Adgang fra vejrdækket til citadellet finder sted gennem to gastætte sluser med tilstødende afvaskningsstationer.

Et ventilations- og airconditioningsystem betjener alle bemandede rum, der desuden har individuel EL-varme. Særlige ventilationsenheder er installeret i de forskellige våben- og telerum.

2 saltvandspumper i maskinrummene og 2 i forskibet er tilsluttet skibets saltvandssystem, der anvendes til brandbekæmpelse, sprinklersystemer til våbenmagasiner og prewetting, lenseejektorer, kølesystemer for våben og hjælpemaskineri, sanitær- og ballastsystemer.

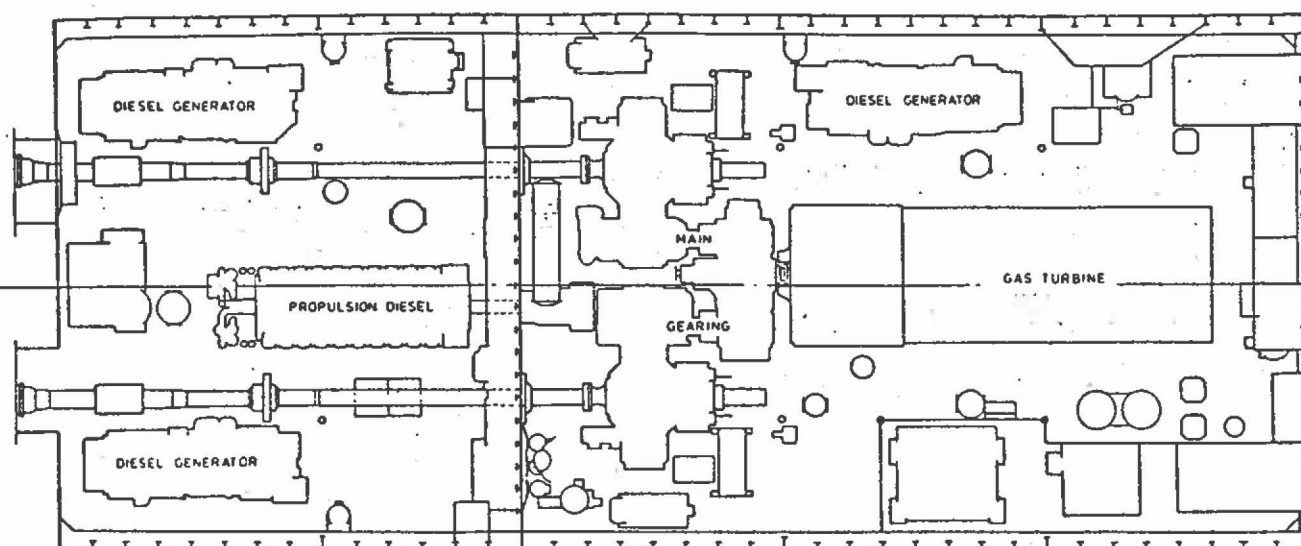
Et undervandsanlæg for katodisk beskyttelse installeres.

Et 1010 kg high holding ligevægtsanker er indbygget i et klyds i stævnens diamentralplan forsynet med 7 længder 26 mm ankerkæde af 27,5 m i selvstuvende kædekasse. Ankerkapstan og

Skibet er udstyret til refueling og replenishment at sea, og en helikopter vil kunne refueles i luften fra skibet.

Korvetten er desuden forsynet med en 6,5 m plast-motorbåd og en 8-mands gummibåd.

Fremdrivningsmaskineriet er opbygget efter CODAG-systemet, hvilket betyder en kombination af gasturbine og dieselmotor, der trækker på samme gear. Drivkraften overføres til 2 vendbare drivskruer. Skibet er tillige forsynet med 2 stabilisatorfinner.



Maskininstallation

Strømforsyningen leveres af 3 hjælpemotorer i forbindelse med børsteløse generatorer og med indbygget automatisk spændingsregulering. I tilfælde af strømsvigt træder en nødgenerator automatisk i drift og leverer spænding til f.eks. nødlys og lanterner.

Kontrol og overvågning af maskineriet kan foretages fra såvel broen som maskinkontrolrummet.

Overflade-til-overflade-missilsystemet HARPOON installeres med to launchere á 4 missiler på vejrdækket agten for skorstenen.

Affyring kan foretages fra 0-rummet mod overflademål, hvis position kendes fra skibets egne eller fra eksterne sensorer. Når et missil er affyret, vil det selv - i et forud indstillet område omkring målet - kunne home på målet.

Overflade-til-luft-missilsystemet NATO SEA SPARROW har en launcher med 8 missiler på agterdækket, og dets SAM radarer er anbragt på de to stubmaster, hvor en er placeret foran tårnma-

76 mm OTO MELARE-kanon (sø- og luftmål) er placeret på fordækket, i hvis udformning max. skydefrihed har været medbestemmende.

Kanonen rettes fra en ildledelsesradar agten for broen eller fra optiske måludpegningssigter på brovingerne. Affyring foregår fra operationsrummet eller fra måludpegningssigterne.

To CHAFF-launchere installeres agten for tårnmasten, og foran denne to launchere til korvettens close-in-defence weapon system. Begge systemer kan betjenes fra operationsrummet.

Dybdebomber og målsøgende ASW-torpedoer vil blive installeret i tre rum under agterdækket.

Alle våbensystemer kan kontrolleres fra operationsrummet.

Antennen til 10 cm luft- og overfladevarslingsradar er installeret på toppen af tårnmasten.

Antennen til 3 cm hopfrekvens overfladevarslingsradar er placeret på en platform på forkant af tårnmasten.

3 cm navigationsradar har to antenner udbygget på konsoller på hver side af tårnmasten.

Udstyr til elektronisk krigsførelse er indbygget øverst i tårnmasten.

Low light level TV og infrarødt søgemateriel kan anvendes i forbindelse med ildledelsesradarer.

Korvetten har et hovedgyrosystem og reservegyro samt reservevertikalgyro.

Der installeres to log-systemer, hvoraf et er hydro-akustisk.

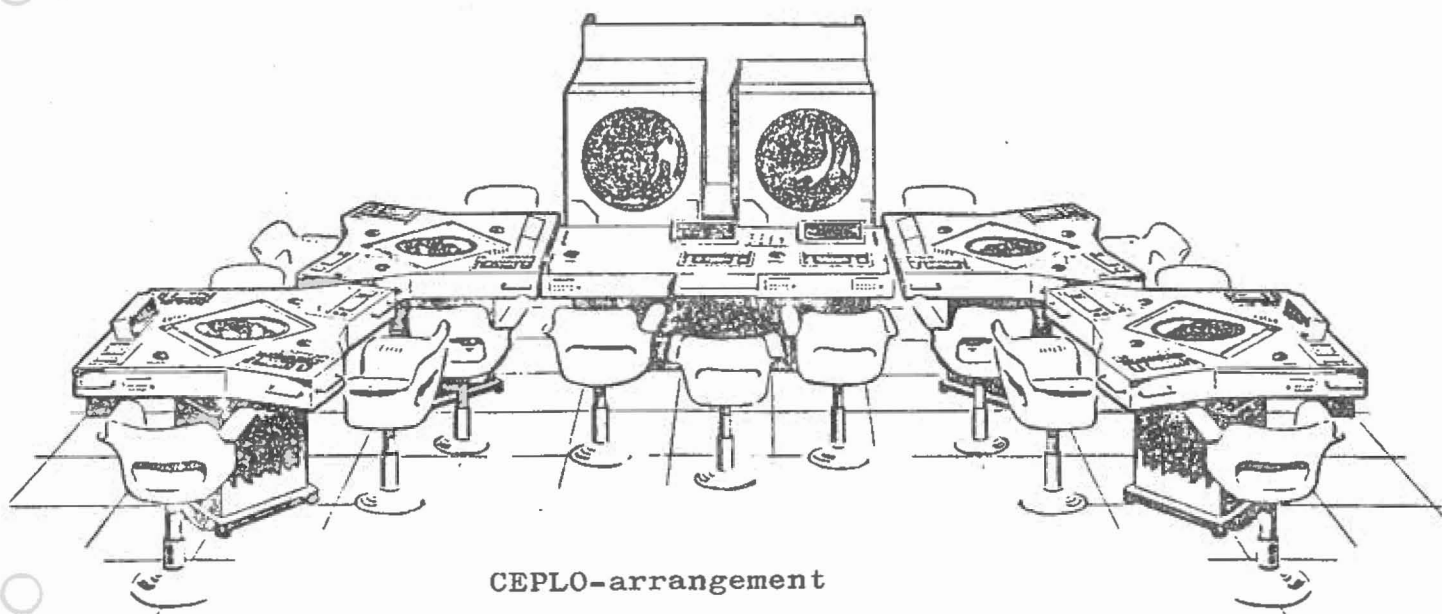
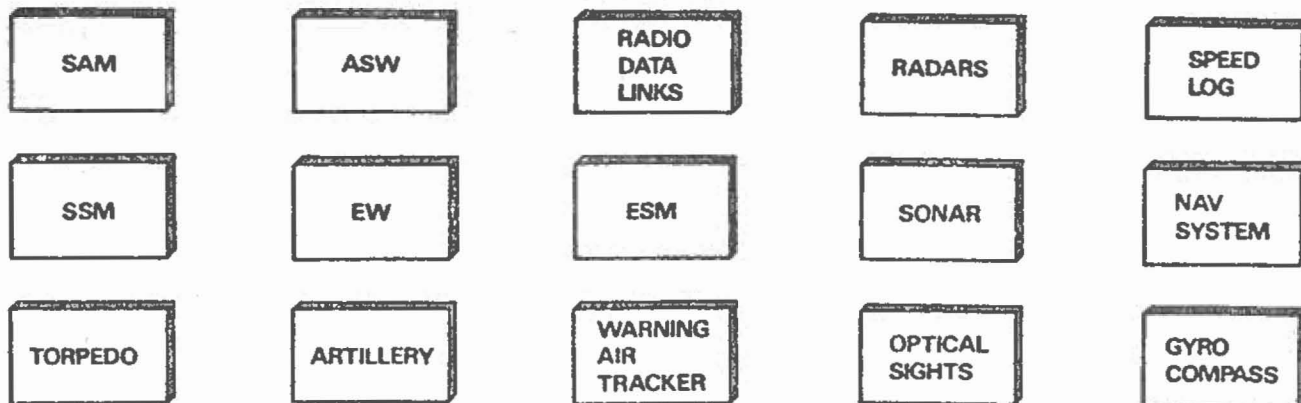
I operationsrummet samles og bearbejdes alle oplysninger om den taktiske situation modtaget fra skibets egne eller eksterne sensorer. Fra O-rummet kan ligeledes de nødvendige måldata videregives til de forskellige våbensystemer.

Denne proces kræver hurtighed, og operationsrummet er derfor udrustet med våbenkontrolpaneler arrangeret udenom et computer styret taktisk databehandlingssystem.

Systemet modtager, bearbejder og præsenterer de data, der gør skibschefen i stand til at beslutte, hvilke taktiske manøvrer og hvilken våbenanvendelse skibet skal iværksætte.

De bearbejdede data præsenteres på store radar-/dataskærme. På disse skærme kan også vises søkort over skibets operationsområde.

Alle supplerende oplysninger, som f.eks. målenes kurs og fart, pejlinger og afstande eller signaltekster, præsenteres på små dataskærme.



CEPLO-arrangement

Udover at præsentere et taktisk billede for skibsledelsen, udføres måludpegning til skibets våbensystemer fra CEPLO.

Signaler og målsforsplysninger kan udveksles med andre krigsskibe ved hjælp af data-link, der gør det muligt hurtigt at overføre et overskueligt billede af den taktiske situation fra skib til skib og endvidere muliggøre våbenindsats uden selv at anvende aktive sensorer.

Foruden data-link har skibet de normale kommunikationer for skibe af fregat-størrelse, samt et integreret internt kommunikationssystem, der forbinder alle operative positioner i skibet.

Det kan i øvrigt oplyses, at korvetten NIELS JUEL vil blive navngivet på Aalborg Værft den 26. september, og at de to andre korvetter, OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD, vil blive afleveret fra Aalborg Værft i henholdsvis januar kvartal 1980 og januar kvartal 1981.

Til korvetten PETER TORDENSKIOLD foreligger allerede en anerkendelse i form af et stort portræt, malet af Martin Vermehren. Kunstneren, der er meget marinehistorisk interesseret, har skænket maleriet til søværnet, som har lovet, at det vil få en fremtrædende plads om bord i korvetten. Maleriet er ophængt blandt en række af Martin Vermehrens malerier og tegninger, som sammen med andre kunstners værker indgår i udstillingen på "Den frie" i København fra 2. til 13. juni.

(SMK)

Indland kort

Kontreadmiral F.Heisterberg-Andersen er pr. 1. juni 1978 chef for Søværnets operative Kommando.

Posten som stabschef ved Chefen for Søværnet varetages midlertidigt af Kommandør T.Laursen.

Den 2. juni aflagde Hendes Majestæt Dronningen sit første besøg ved Stevnsfort, der samme dag kunne højtideligholde 25 år under kommando.

Dronningen blev modtaget med skansevagthonnør og parade og derpå vist rundt på fortområdet. Til stede under besøget var blandt andre Chefen for Søværnet og Chefen for Søværnets operative Kommando.

NATO-flådeøvelsen BRIGHT HORIZON blev i år afviklet i perioden fra 18. maj til 1. juni i Kattegat og Skagerak med deltagelse af HERLUF TROLLE, BELLONA, MØEN, TUMLEREN og NORDKAPEREN.

Øvelsen blev ledet af Chefen for Undervandsbådseskadren og havde til formål at træne destroyere, fregatter, undervandsbåde og fly i våbenanvendelse samt i taktiske procedurer. I de

to sidste dage af BRIGHT HORIZON blev der gennemført en konvojsøvelse, der sluttede i Frederikshavn.

E.B.



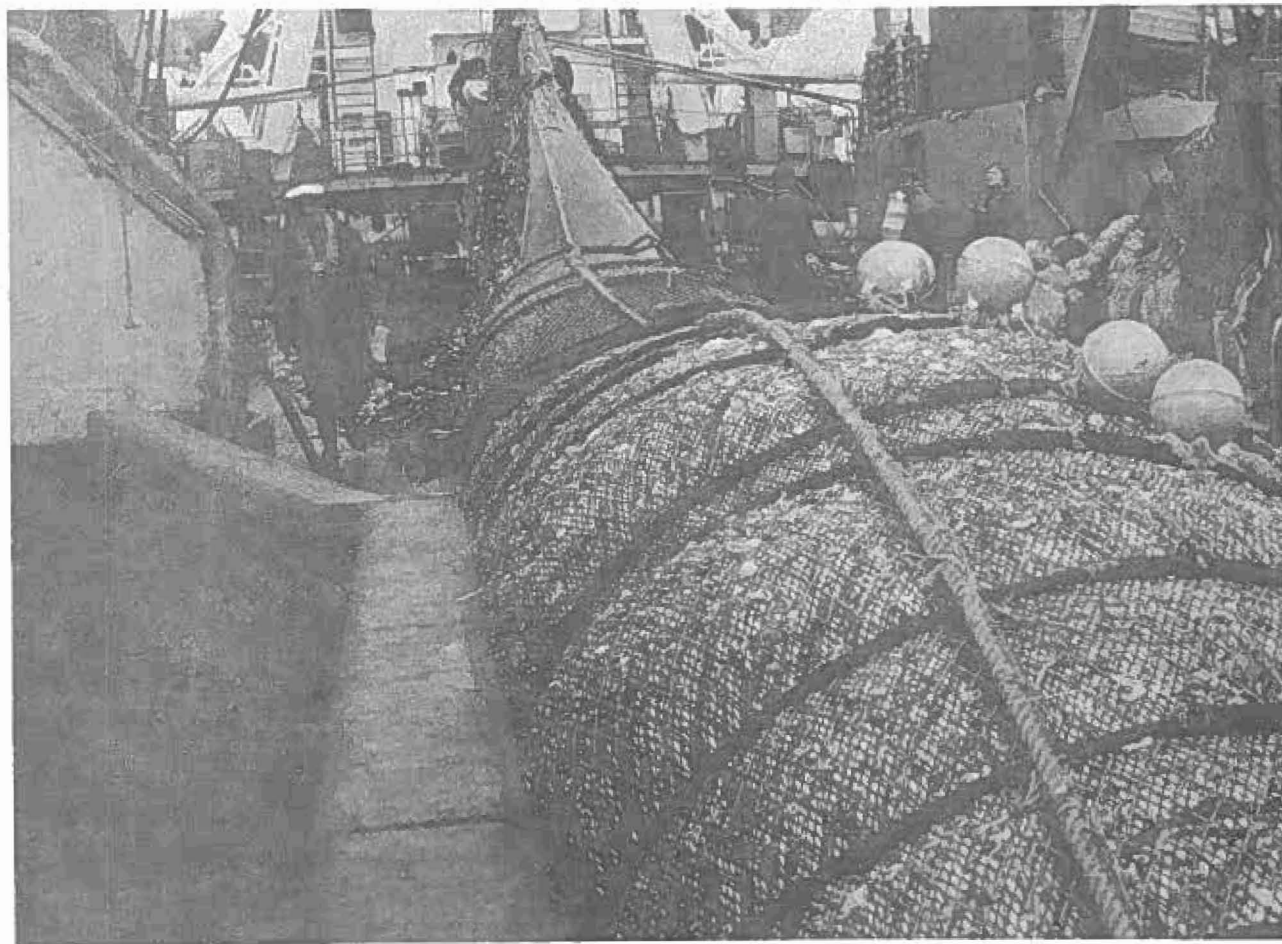
T.Laursen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

I dag befinder udenlandske fiskefartøjer sig efter aftale på det nationale territorium, netop i den klare hensigt at udøve fiskeri og de dermed forbundne handlinger - men på forskelligartede betingelser - betingelser, som er afhængige af, hvad Færøerne har fået igen fra andre stater.

Pr. februar 1978 er der af Færøerne indgået fiskeriaftale med: Rusland, Sverige, Polen, Østtyskland, Norge, Island og EF (Vesttyskland, Italien, Storbritannien og Frankrig).

Alle disse aftaler betinger et forskelligt fiskeri, hvor hvert land kun må fange bestemte arter fisk med afspærring af forskellige lokalområder inden for fiskerigrænsen. Kort fortalt er de forskellige landes betingelser således:

Rusland må fiske 60.000 tons blåhvilling med 12 navngivne trawlere - herudover må de med andre 5 navngivne trawlere, hvoraf



Trawlposen hales om bord i russisk blåhvillingtrawler.

kun 2 ad gangen må opholde sig på territoriet, fiske på dybder over 700 m i fiskeri rettet efter skolest og guldlaks, men med naturlig bifangst.

Sverige må med 3 navngivne trawlere fiske blåhvilling.

Polen og Østtyskland må med hver to navngivne trawlere fiske blåhvilling.

Island må med 15 navngivne trawlere fiske 35.000 tons blåhvilling.

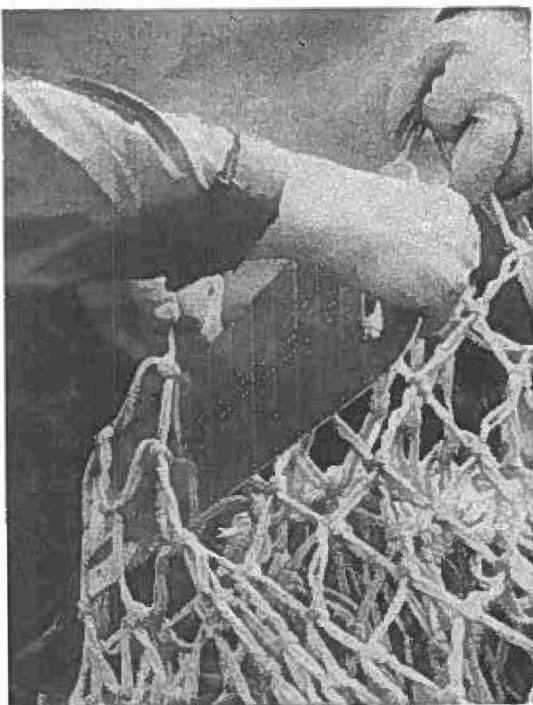
Norge må fiske et ubegrænset tonstal blåhvilling med 35 navngivne trawlere og fiske 12.000 tons bundfisk med et ubegrænset, men navngivne antal fartøjer. Bundfiskeriet skal udføres med garn eller langline og skal rettes mod blålange, lange, brosme med torsk som bifangst.

EF må med 97 navngivne trawlere, hvoraf kun 47 samtidig må opholde sig på territoriet, og af disse 47 må de 27 ikke komme nærmere land end 21 sømil af basislinien, medens 20 må fiske mellem 12 og 21 sømil samt udenfor.

Ovennævnte fartøjer må fiske efter bundfisk (torsk, kuller, sej, brosme, lange, blålange, rødfisk, og i små tal andre blandede arter - hvoraf eventuelt ovenfor angivne med et maksimalt tonstal).

I praksis er det således, at tyskere på dybt vand, 700-900 meter, trawler efter rødfisk med lange som bifangst. Franskmænd fisker næsten rent efter sej (mængdemæssigt det største antal fangen fisk), medens briter fanger torsk, kuller, lange og brosme som hovedfangst.

Herudover må EF med yderligere 30 fartøjer, som ikke må være nogen af de ovenfor nævnte, fiske efter blåhvilling.



Udover tilsynet med, at udenlandske fartøjer følger de betingelser, som er fastsat for fiskeriet, har det forhold, at hele fiskeriterritoriet blev underlagt national kontrol i fiskerianliggender, medført, at der ud over reguleringsforanstaltninger gennem kvoteringer også blev indført særdeles restriktive bestemmelser for redskaber samt deres brug. Sådanne bestemmelser, angivende maskestørrelser i trawl og net, samt det største antal net, en garnfisker må fiske med o.s.v., er bestemmel-

ser, der ikke fandtes før udvidelsen af fiskerigrænsen, idet det dengang udførte fiskeri foregik på internationalt farvand, hvor national lovgivning ingen juridisk konsekvens havde. På færøsk territorium foregik, før grænseudvidelsen, næsten udelukkende langline- og snellefiskeri, som før og nu ikke er belagt med restriktioner.

At udvidelsen af fiskerigrænsen betingede en ændring for fiskeriinspektionen, anskues måske bedst med, at der siden udvidelsen er vedtaget 36 nye love og bestemmelser på området, 26 af disse er igen annulleret. Tilbage står 10 love og/eller bestemmelser, som til gengæld har annulleret praktisk talt alle love og bestemmelser, som var gældende før 1. januar 1977 - da grænseudvidelsen blev iværksat.

Selvom udvidelsen af fiskerigrænsen betød en væsentlig forøgelse af den samlede arbejdsbyrde, har det dog på en rimelig måde kunnet lykkes at klare dagen og vejen - dette kan ved Færøerne tillægges nogle væsentlige faktorer - for det første oprettede det færøske Landsstyre, i fuld forståelse med den danske regering, en Landsstyrets Vagt- og Bjærgningstjeneste, som med en ledelse i land og to skibe, baseret på en samarbejdsaftale, udfører fiskeriinspektion på lige og parallelle vilkår med den danske fiskeriinspektion. Herudover skete der en væsentlig forøgelse af den tid, som hidtil havde været anvendt af fly fra flyvevåbnets transporteskadrille til observationsflyvning for fiskeriinspektionstjenesten. Og slutteligen blev det pålagt udenlandske fartøjer uopfordret at rapportere ankomst, daglig position og afgang. Hermed fik inspektionstjenesten et meget væsentligt instrument, hvormed tjenestens udførelse kunne planlægges mest effektivt og rationelt. Eksempelvis har gennemsnitsantallet af selvrapporteringer i maj måned pr. dag været omkring 100.

Selvom der med fly og de normalt til rådighed værende fire skibe har været udført en intensiv overvågning, har der ikke været konstateret et eneste forsøg på ulovlig overskridelse af fiskerigrænsen af skibe, som ikke havde ret til at fiske på færøsk fiskeriterritorium. En sådan overskridelse regnes da også for ret usandsynlig; der er simpelthen for langt at sejle for at komme til en fiskeplads - men helt udelukkes kan det naturligvis ikke.

Med den nye tingenes tilstand lægges hovedopgaven for fiskeriinspektionen i licens-, redskabs- og fangstkontrol i uden-

landske såvel som færøske fartøjer.

For at kunne udføre et sådant arbejde er fiskeriofficeren ved Færøernes Kommando på kursus ved bl.a. den danske fiskerikontrol i Esbjerg, Fanø skipperskole, Esbjerg saltvandsakvarium, samt skal i praktik uddannes til at varetage en redskabs- og fangstkontrol om bord i fiskeskibe. Det er tanken, at han under udøvelse af dette arbejde følges af inspektionsskibets fiskeri-



Fiskeriofficeren med assistent måler trawlposens længde.

officer, som på denne måde sættes ind i arbejdet, for senere at kunne udføre selvstændig kontrol.

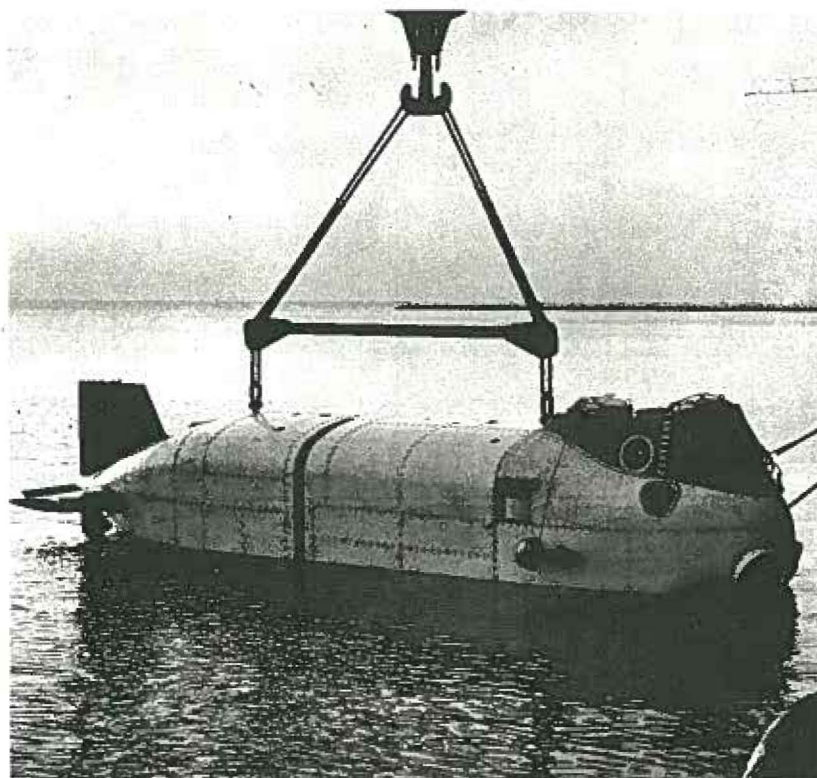
I maj måned er der udført redskabs- og fangstkontrol i:
3 russiske trawlere, 4 vesttyske samt en engelsk trawler.

(FRK)

Svensk redningsubåd

Samtidig med søsætningen af den nye svenske ubåd NACKEN af A-14-serien og underskrivningen af kontrakt om projektering af den kommende type - A-17 - søsattes ved Kockums Værft i Malmø en såkaldt redningsubåd.

Redningsubåden, der benævnes URF, er også bestilt af det svenske søværn. Ubåden er konstrueret til redning af besætninger fra nødstedte ubåde og skal på længere sigt erstatte det svenske



URF
søsattes.

søværns nuværende redningssystem med dykkelokker. URF vil være i beredskab ved Marinens Dykericentral uden for Stockholm og vil i tilfælde af et ubådshavari hurtigt blive transporteret til en passende havn nær havaristen. Redningsubåden bugseres derefter ud til havaristen.

URF har et displacement på 50 t, en maksimal dykkedybde på 460 m, og den kan for hver dykning redde 25 nødstedte besætningsmedlemmer.

De erfaringer, værftet har gjort ved bygningen af URF, er i dag grundlaget for værftets fremstød hvad angår civile ubåde til anvendelse i den voksende "Off-Shore"-industri.

Trafiksepareringssystem

Af indberetninger, som Handelsministeriet modtager fra udenlandske myndigheder, fremgår det, at der bl.a. blandt danske navigatører hersker usikkerhed om bestemmelserne i de internationale søvejsreglers regel 10 om sejlads i de af IMCO vedtagne trafiksepareringssystemer.

Udover generelt at indskærpe, at bestemmelserne i regel 10 skal overholdes, gør Handelsministeriet specielt opmærksom på reglerne for sejlads i kysttrafikzoner omtalt i søvejsreglerne regel 10 litra d.

En kysttrafikzone er et særligt udlagt område mellem kysten og den grænse af et separeringssystem, der ligger nærmest kysten. Det er i søkortet specielt angivet, når et område er udlagt som kysttrafikzone.

Bortset fra lystfartøjer må kun skibe, hvis rejse begynder og/eller ender i havne, der ligger mellem et trafiksepareringssystems endepunkter, benytte kysttrafikzoner.

Alle andre skibe skal, såfremt det kan ske uden risiko, bruge den rigtige trafikrute i det tilstødende trafiksepareringssystem.

(MST)

Indland kort

Bestemmelserne for den praktiske uddannelse om bord for kadetter er netop udsendt som en Chefen for Søværnets publikation - CHS PUB. Herved er hele Søværnets Officersskoles uddannelsesvirksomhed for så vidt angår grunduddannelsen for officerer af A- og B-linien beskrevet.

I tilslutning hertil kan det oplyses, at efteruddannelsen for officerer af reserven (kaptajnløjtnantskursus) er beskrevet og udgivet som en CHS PUB.

Udland kort

Den amerikanske kongres har ved en afstemning godkendt bygningen af et kæmpemæssigt nyt atomdrevet hangarskib, som den ame-

rikanske flåde anser for nødvendig til forsvaret af USAs søvejsforbindelser.

Når der i denne forbindelse tales om kæmpemæssig, skal man regne med knap 100.000 tons, hvilket svarer til den eksisterende NIMITZ-klasse.

I Hvidehavet er der gennemført en forsøgsrække, der synes at pege på, at luftpudedefartøjer kan anvendes som isbrydere.

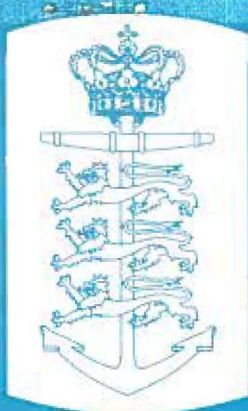
Når luftpudedefartøjer bevæger sig på isen, vil luftpuden fremkalde en bølge under isen, som får denne til at slå sig. Herefter skulle skibe uden forstærket stævn kunne bryde isen uden risiko.

Luftpudeisbrydere kunne tænkes anvendt til at befri store skibe, som er frosset fast i isen.

E.B.



T. Laursen
Stabschef ved Chefen for Søværnet



SØVÆRNS- ORIENTERING



H.M.Dronningen under besøget.

Stevnsfort 25 år

Fredag den 2. juni fejrede Stevnsfort 25-årsdagen for kommandohejsningen.

Fortet, der indgår som et vigtigt led i forsvaret af Sundets sydlige del, blev planlagt i forbindelse med en - af strategiske årsager - nødvendig omstrukturering af det kystforsvar, søværnet overtog efter den anden verdenskrigs afslutning. Dette var hovedsageligt baseret på de tyske værker på den jyske vestkyst for imødegåelse af en allieret invasion samt de ældre sø- og kystforter ved København.

Kravet til et fort på Stevns var skyts med en rækning på ca. 20 kilometer og blindskydningsanlæg, stor egenbeskyttelse samt det fornødne nærluftforsvar.

Blandt det tyske materiel på vestkysten (Fanø) var 2 dobbelte 150 mm kanontårne fra GNEISENAU-klassen; disse var i fremragende teknisk stand, og såvel rækning som konstruktion var som "syet" til en placering i klinten få kilometer nord for Rødvig. Installation af kanontårnene på Stevns fandt sted i 1952, ligesom to batterier 40 mm nærluftværns pjecer blev etableret. Fortets særpræg er undergrundsanlægget, der er udført i klintmassivet (limsten og flint) ca. 16 meter under overfladen.

Undergrundsanlægget, der har ca. 2 km gange, indeholder alle fornødne faciliteter for fortets krigsmæssige indsats såsom kampinformationscentral, artillericentraler, radarrum, maskincentraler, infirmeri, beboelser og meget andet. Uagtet fortet i den mellemliggende tid ikke har fået nye våbensystemer eller på anden måde er blevet væsentligt moderniseret, må værdien dog fortsat betragtes som tilfredsstillende for de pålagte opgaver.

Udover den egentlige førtopgave virker Stevnsfort som "vært" for Sundets Marinedistrikts stab med tilhørende operationsrum og for Flåderadio Stevns.

Jubilæumsdagen blev - som anført i Søværns-Orientering nr. 21/78 - markeret med Hendes Majestæt Dronningens besøg om formiddagen. Senere på dagen underholdt Søværnets Tamburkorps, ligesom helikopteropvisning, sportskampe, indslag af fortets besætning med showprægede militære færdigheder fornøjede såvel de indbudte gæster som fortets personel.

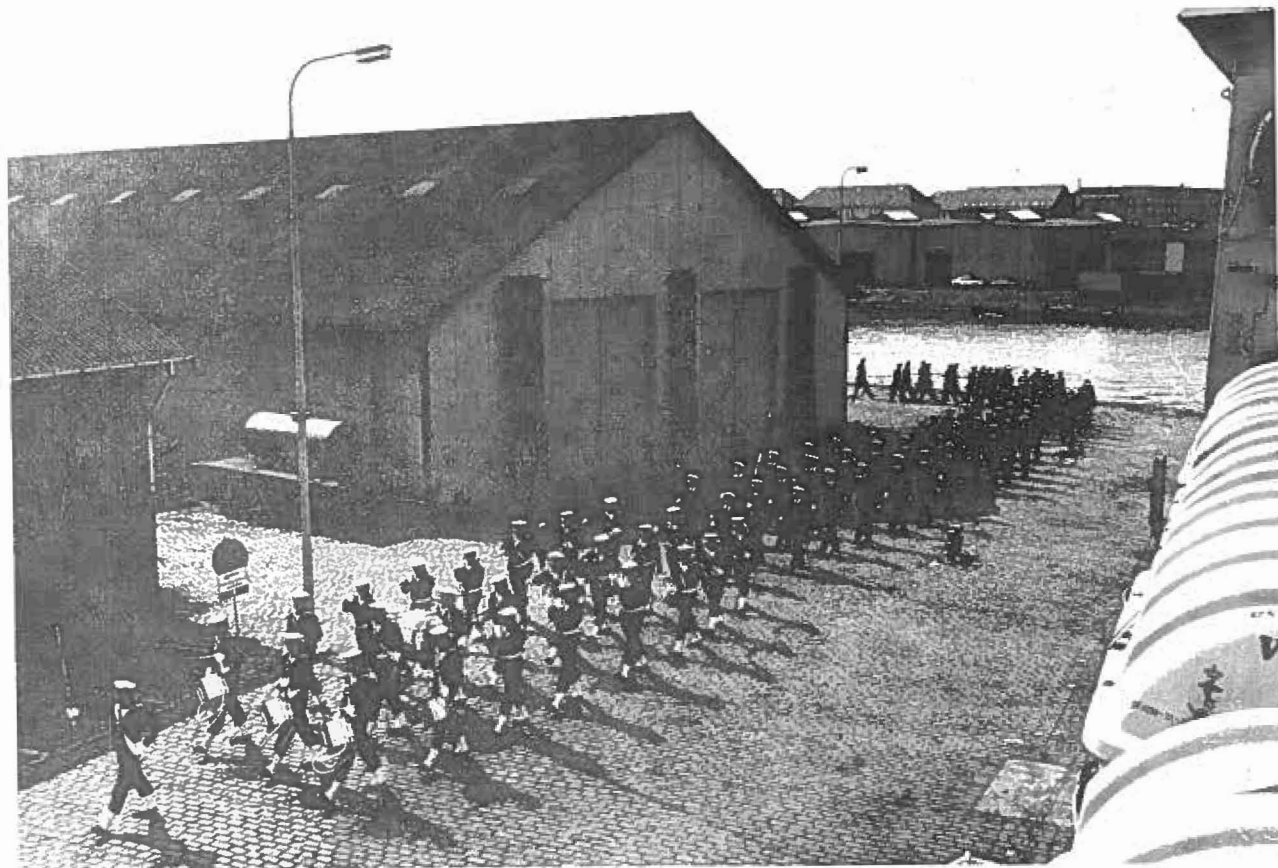
Jubilæumsdagen blev afsluttet med fællesspisning, dans og festfyrværkeri.

(SFT)

Skoledelingens besøg i Stockholm

Sommerens kadettogt indledtes mandag den 22. maj kl. 0800 med korpsets afmarch fra Søværnets Officersskole på Nyholm. På Dokøen stod besætningerne fra Skoledelingens enheder FYEN, VILSUND, GRØNSUND, SVANEN og THYRA til parade og blev inspiceret af Chefen for Skoledelingen.

Ved korpsets ankomst til Dokøen med Søværnets Tamburkorps i spidsen foretog chefen inspektion og holdt derefter en kort tale, hvori han bød kadetterne velkommen til den praktiske uddannelse om bord i de kommende måneder. Chefen tilføjede, at Skoledelingen igen i år var så heldig at kunne byde kadetterne på mange udenlandstogter.



Kadetkorpset ankommer til Dokøen.

Derefter gik kadetkorpset om bord for at indlede sommerens sejlads med et besøg i Stockholm fra den 26. maj til den 29. maj.

Af Skoledelingens fem skibe nåede dog kun de fire frem. På grund af en lækage måtte øvelseskutteren SVANEN søge nødhavn i Rønne på Bornholm, men en del af besætningen var dog så heldig at blive taget med til Stockholm af minestrygerne VILSUND og GRØNSUND.

På forlægningen nordøstover i Østersøen blev Skoledelingen passeret af den engelske 2. flotille, som også var på vej til Stockholm for at aflægge besøg. Da det engelske flagskib, fre-gatten DIOMEDE, overhalede Skoledelingen, satte FYEN det engel-

ske nationsflag og afgav en 13 skuds salut for den engelske flotillechef, kontreadmiral M.La.T.Wemyss.

På grund af meget fint vejr blev indsejlingen gennem den stockholmske skærgård en ekstraordinær oplevelse for alle. Ved ankomsten til Stockholm havn afgav FYEN en 21-skuds salut, som blev besvaret på tilsvarende vis.

Ankomstdagen fredag forløb med de traditionelle visitter og genvisitter. Desuden var der arrangeret idrætsstævne mellem svenske, engelske samt danske kadetter og konstabelelever på Sjökrigsskolan, det bedste danske resultat blev konstabelelevernes 4-3 over det engelske hold i hockey. Af øvrige aktiviteter kan nævnes fodbold og svømning.

I løbet af weekenden var der tilrettelagt forskellige arrangementer for besætningerne. En bustur gik til Skokloster Slot ca. 80 km nord for Stockholm, hvor man kunne se en imponerende våbensamling og et interessant lille motormuseum. Søndag formiddag holdt Skoledelingens præst, dr. theol. Børge Ørsted, gudstjeneste på FYENS agterdæk, og mange var mødt op, også flere danske stockholmere. Salmesangen blev akkompagneret af sergent Leif Hansen på harmonika. Om eftermiddagen havde den danske ambassaderåd Henning Becker-Hansen inviteret 20 danske og svenske kadetter til et særdeles levende cocktailparty i sit hjem.

Efter dette yderst vellykkede besøg forlod Skoledelingen Stockholm mandag formiddag og satte kursen mod Danmark. På hjemturen gennemførtes forskellige sømandskabsmæssige øvelser, bl.a. overførtes FYENS reserveløge under gang til GRØNSUND, og fredag den 2. juni stod FYEN atter ind i Flådens Leje efter endnu et godt togt.

(FYEN)

Møde i Søværnets Samarbejdsudvalg -Områdeudvalget

Den 31. maj afholdtes under Chefen for Søværnets formandskab årets 3. ordinære møde i Søværnets Samarbejdsudvalg.

På mødet fremlagde "Underudvalget til revision af samarbejdsstruktur og af forretningsorden" sit arbejde, og efter indgående drøftelser opnåedes enighed om et notat om Samarbejdsudvalgets struktur og arbejdsområde m.v. og om en revideret forretningsorden. Notatet gengives i sin fulde ordlyd i næste num-

Foranlediget af et spørgsmål fra Forretningsudvalget for værnepligtige menige om kompensationsfrihed for værnepligtige meddelte formanden, at han ville pålægge Marinestaben at udsende sådanne generelle regler, som ikke frægik af allerede eksisterende kundgørelse eller Forsvarskommandobestemmelse herom.

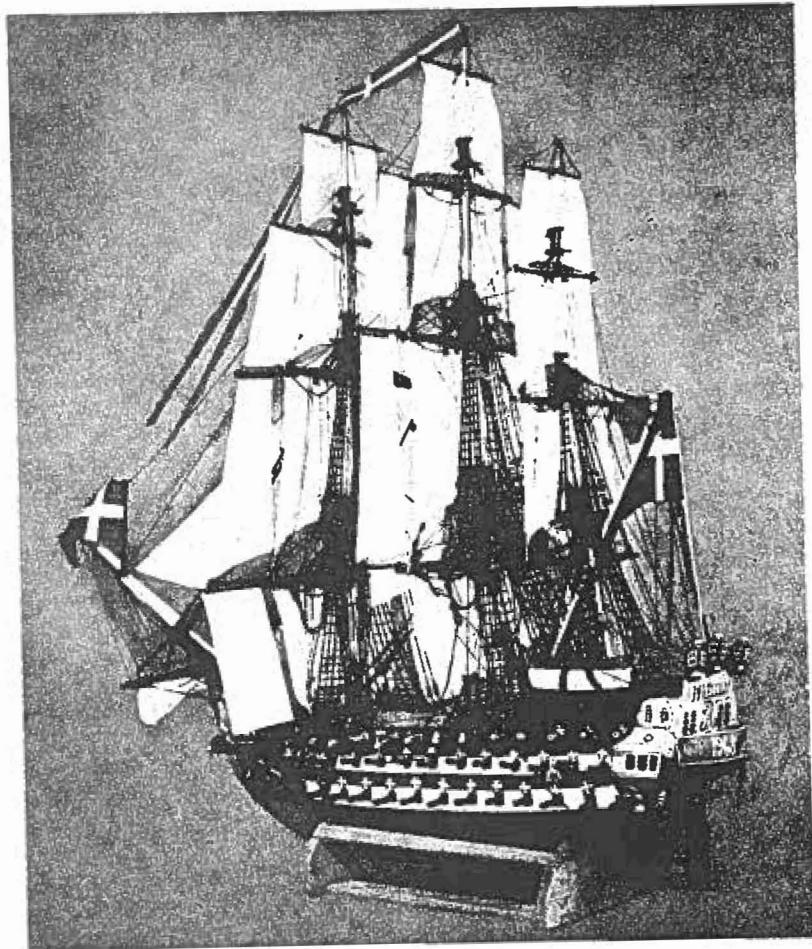
Det blev på mødet desuden præciseret, at deltagelse i samarbejdsudvalgsmøder kan og bør medregnes ved opgørelsen af medarbejdernes arbejdstid.

Formanden afsluttede mødet med at udtrykke håb om, at Søværnets Samarbejdsudvalg til gavn for søværnets virke kunne fortsætte sit arbejde i samklang med intentionerne i det vedtagne notat.

(MST)

Tradition holdes i hævd

Viceadmiral Just Juel (1664-1715) deltog med lineskibet



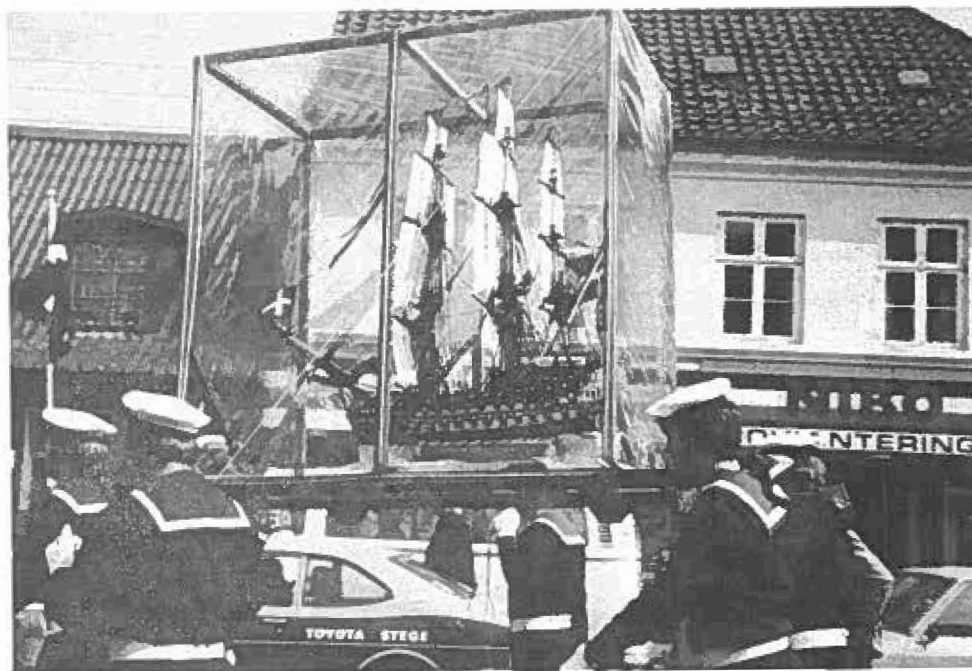
JUSTITIA (Latin: Retfærdigheden) som flagskib i slaget ved Rügen den 8. august 1715. Danskerne besejrede svenskerne, men viceadmiralen faldt i søslaget.

En norsk sømand fra Bergen, ved navn Hans Larsen, deltog som matros om bord i JUSTITIA i søslaget, og efter at have bosat sig på øen Nyord ved Møn byggede han en model af det smukke flagskib og skænkede det som kirkeskib til Stege Kirke, hvor det ophængtes i 1718.

JUSTITIA

For mere end 150 år siden oprettedes i Stege en forening

til dette kirkeskibs bevarelse. Foreningen tog skibets navn og forpligtede sig til hvert 10. år at nedtage skibet og vedligeholde og restaurere det. Når istandsættelsen er foretaget, bæres skibet i procession gennem byens gader båret på skuldrene af marinesoldater.



Skibet bæres gennem Stege af orlogsgaster.

Året 1978 er et sådant 10. år, og den 20. maj blev det nu 260 år gamle kirkeskib, restaureret og med nye sejl, ført gennem Steges smukke gamle bydel til kirken. Processionen anførtes af et hjemmeværnsorkester, derefter fulgte et stort antal faner og JUSTITIA båret af frivillige bærere fra Marinestation Møn. Deltagerne var med til at gøre denne enestående tradition blandt danske købstæder til en begivenhed, der blev sluttet op om, og gav med deres indsats traditionen det rette maritime islæt - og blev selv en sjælden oplevelse rigere.

(MAS MØN)

Indland kort

Det er planlagt i løbet af efteråret 1978 at opfylde den inderste del af Margretheholm-Bugten, herunder også den del, der omfatter Søværnets Konstabelskoles havn m.v.

Opfyldningen er en del af Københavns Havnevæsens etapeplan fra midten af 1960'erne. Når Søværnets Konstabelskole ikke længere kan sejle fra den nuværende havn, vil et antal bådpladser i Lynette-havnen ved den nuværende fangedæmning ind mod Margretheholm blive etableret.

Den 14. juni hejste den sidste af de to nye minelæggere kommando og indgik i 2. Minelæggerdivision.

Såvel LINDORMEN som LOSSEN er indgået i Flådens tal den 14. juni og er blevet udrustningsbaseret ved Flådestation Korsør.

Udland kort

En engelsk flådegruppe bestående af 7 krigsskibe, 1 ubåd og 3 forsyningskibe forlod England den 31. maj for at operere i Det caraibiske Hav og ved vestkysten af Amerika og Canada i 6½ måned.

I løbet af det halve år vil gruppen deltage i øvelser med franske, hollandske og amerikansk-canadiske skibe.

Den 5. juni kunne 2 flådekommandoer i NATO fejre 25 års jubilæum.

Kommandoerne er Commander Allied Naval Forces Southern Europe (COMNAVSOUTH) og Commander Naval Striking and Support Forces Southern Europe (COMSTRIKFORSOUTH).

Begge kommandoerne spiller en væsentlig rolle i NATOs maritime operationer i Middelhavet i forsøg på at tilvejebringe en balanceret flådestyrke, som vil være i stand til at støtte allierede styrker i NATOs sydflanke.

Jackup-olieboreplatformen "Mærsk-Endurer", som blev bygget for A.P.Møller i Singapore og leveret i 1977, er for tiden beskæftiget med boringer på den australske sokkel.

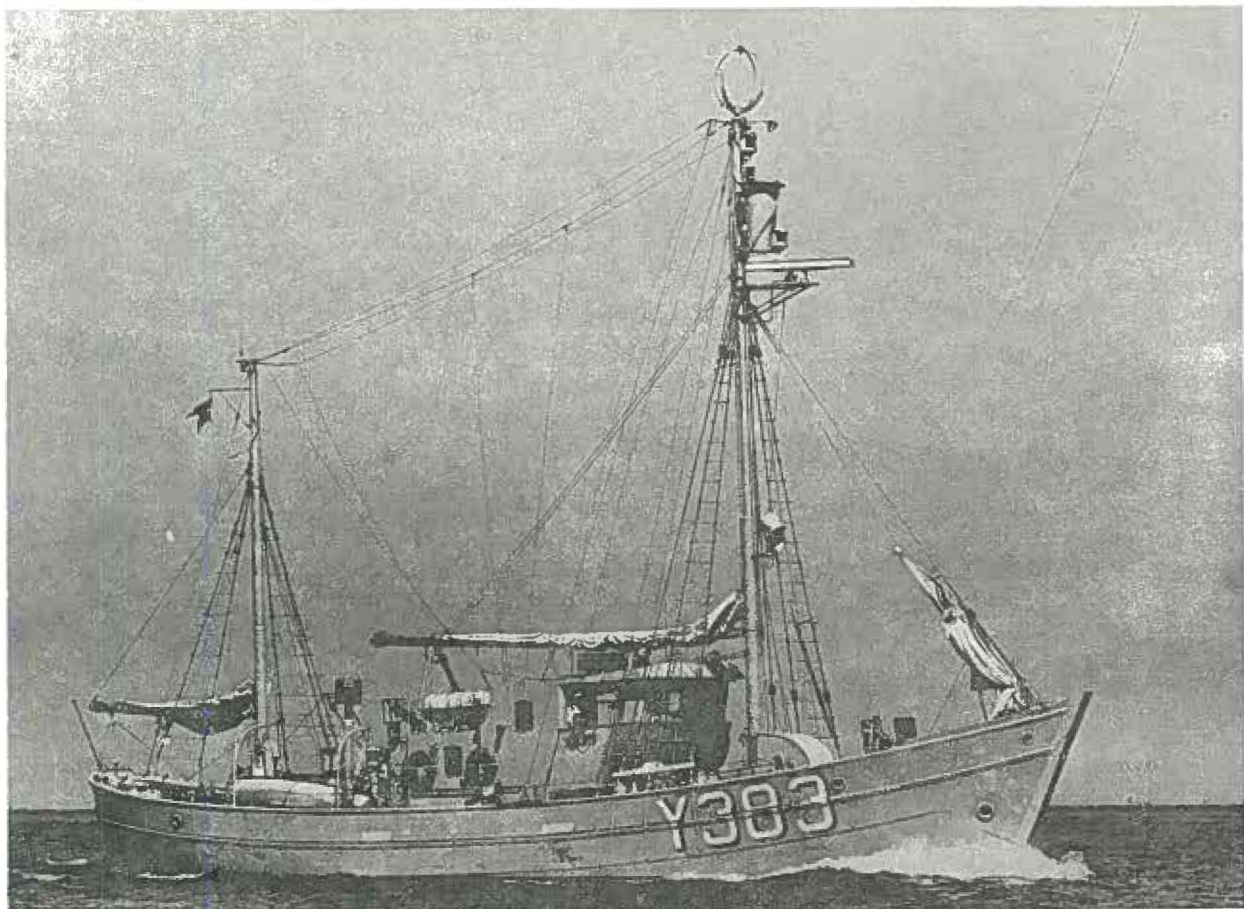
Olieboreplatformen blev slæbt fra Singapore til operationsområdet ud for Australiens vestkyst, hvor den ankom i september sidste år. Siden har platformen boret på 4 forskellige steder og befinder sig for tiden ved Barrow Island mellem Dampier og North West Cape.

E B

T. Laursen



SØVÆRNS- ORIENTERING



Farvel til inspektionskutteren TEISTEN

Den 23. juni strøg inspektionskutteren TEISTEN kommando for sidste gang under søværnet, idet det er bestemt, at den skal udgå af Flådens tal og overføres til Geodætisk Institut.

Hermed er en æra i søværnet afsluttet, idet TEISTEN er den sidste trækutter, der anvendtes uden for Skagen. Den første trækutter i nyere tid var MAAGEN, bygget på Frederikshavns Skibsværft og indgået i Flådens tal 22. marts 1932 som fiskeriinspektionskutter i grønlandske farvande. Den var på Grønland under krigen og udgik af Flådens tal i 1950. TERNEEN bygget i Esbjerg ind-

gik som opmålingskutter på Grønland i 1936/37, men har også været anvendt i fiskeriinspektionstjenesten. Den forliste 26. januar 1957 ved Ravns Storø i Vestgrønland med tab af hele besætningen, i alt 8 mand.

ALKEN blev overtaget af søværnet efter krigen og var fra 1947 underlagt Grønlands Marinekommando. Den forsvandt sporløst i efteråret 1948 ud for østkysten under sejlads fra vejrstation Aputiteq til Angmagssalik, med tab af hele besætningen, i alt 9 mand, heraf 1 grønlander.

SKARVEN og TEISTEN, bygget i Korsør henholdsvis Holbæk, indgik i Flådens tal i april 1952 og anvendtes i de første år som inspektionskuttere ved Grønland, indtil de blev erstattet af stålkutterne MAAGEN og MALLEMUKKEN i 1960. Herefter var Færøerne kutternes normale inspektionsområde, hvor de afløste den gamle kutter P 13, senere kendt som Y 343 og fra 1974 uofficielt kaldet LUNDEN. SKARVEN totalforliste efter grundstødning ved Mjovanes på Færøerne i 1960 uden tab af menneskeliv. Siden da har TEISTEN været eneste kutter på Færøerne til at inspicere i fjordene; og medens den har været væk fra station på grund af værft eftersyn, har en kutter af BARSØ-klassen været sendt op som afløser.

Om TEISTEN kan i øvrigt fortælles, at daværende chef for søværnet, viceadmiral Vedel, i 1954 sejlede med TEISTEN på en inspektionsrejse fra Grønnedal til Angmagssalik, og i 1957 inspicerede viceadmiral Vedel under et 6 ugers ophold i TEISTEN de påbegyndte opmålingsarbejder i områderne mellem Kong Oskars Fjord og Frantz Josefs Fjord. Efter inspektionen returneredes til København med TEISTEN, om bord i hvilken viceadmiralsflaget ligesom i 1954 havde været hejst. Med en lille omskrivning af nogle kendte ord kan man - som nu afdøde orlogskaptajn Janus Sørensen siger det i "Flåden gennem 450 år" - sige, at sjældent har så højt et kommandotegn været hejst i så lille et orlogsskib - og i så lang tid.

(MAB)

Adoption i Haderslev

Torpedobåden HAMMER aflagde i dagene 7.-12. juni besøg i Haderslev. Besøget var kommet i stand efter henvendelse fra byen

og Marineforeningen, idet man ønskede at adoptere HAMMER i lighed med dens forgænger fra halvtredserne.

HAMMER ankom torsdag formiddag til en flagsmykket kaj, hvor Søværnets Tamburkorps stod og musicerede.



Besætning og tamburkorps afmarcherer fra skibet

Den officielle del af adoptionen fandt sted fredag. Besætningen med tamburkorps i spidsen marcherede fra skibet gennem byen til rådhuset, hvor borgmesteren markerede byens fadderskab ved at overrække byens våbenskjold til skibet. Skjoldet, der er håndskåret i mahogni, havde været udleveret til den forrige HAMMER, og har i perioden uden orlogsfartøj med dette navn været opbevaret ved Orlogsmuseet. Skibet kvitterede med et stort indrammet farvebillede af HAMMER under gang. Også med Marineforeningen blev der udvekslet gaver. Efter adoptionsbekræftelsen var kommunen vært ved en frokost for besætningen, tamburkorps og gæster fra byen.

Adoptionsbesøget var lagt i samme periode som Handelsstandsforeningens årlige byfest - Hertug Hans fest. I forbindelse her-

med var besætningen lørdag aften inviteret til borgerspising med efterfølgende bal. Det blev en travl aften, idet den blå uniform viste sig at være meget populær.

Søndag var der offentlig besøg om bord, og i løbet af de to timer, der var åbent, var der ca. 1200 besøgende.

Under besøget var der desuden arrangeret bustur til Dybbøl og Sønderborg Slot, samt sportskonkurrencer med Marineforeningen, Hjemmeværnet og Slesvigske Fodregiment.

Ved afsejlingen mandag var et antal repræsentanter fra byen inviteret med på en præsentationstur til Åbenrå. Undervejs fik gæsterne forevist skibet samt demonstreret materiellet og manøvreegenskaberne.

For besætningen, som i anledning af adoptionen var suppleret med Torpedobådseskadrens orlogspræst, vil adoptionsbesøget i Haderslev altid stå som noget ganske særligt, bl.a. på grund af en fantastisk imødekommende gæstfrihed og varme udvist af byen og dens indbyggere.

(HAMR)

Norge indfører redningsdragter

Den 1. juli indfører Norge påbud om anvendelse af redningsdragter i skibe under 1600 BRT, dog kun sådanne, hvor den overdækkede redningsbåd ikke kan finde anvendelse.

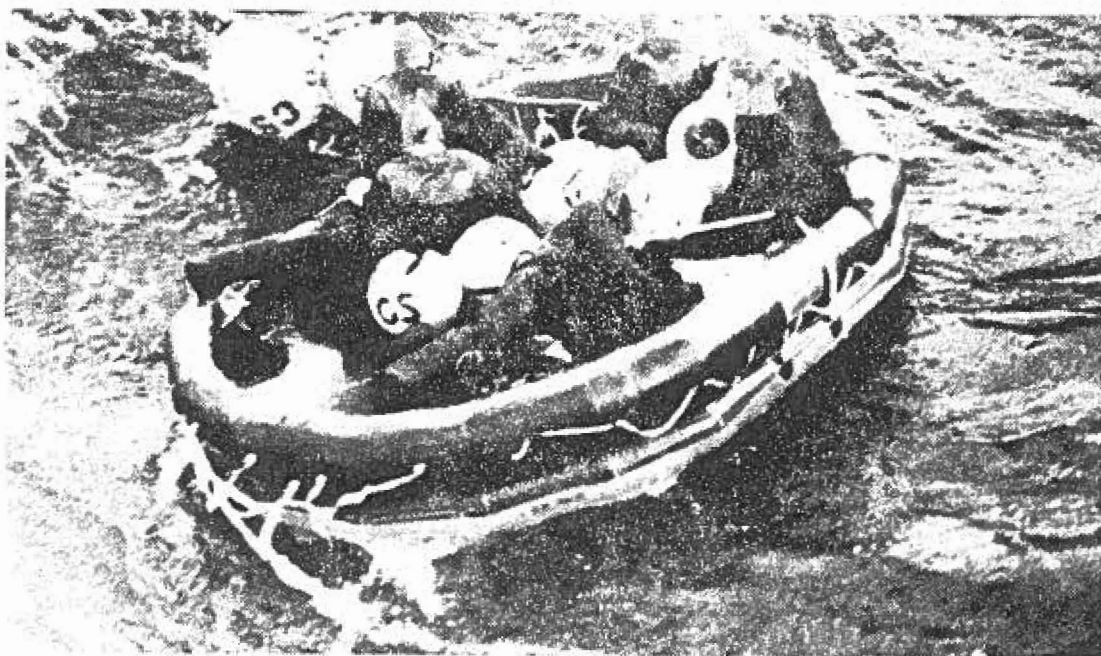
Det norske Sjøfartsdirektorat har indtil nu godkendt 2 typer redningsdragter. Den ene fremstilles af det i sejlsportskredse kendte norske firma Helly Hansen, og den anden af et amerikansk firma Imperila Manufacturing Co.

Der er i dag ingen lande, som har lovgivet om anvendelse af redningsdragter, så Norge bliver banebrydende på området.

Det er dog ikke ensbetydende med, at disse dragter ikke er kendte. I danske fiskerbåde har de været anvendt på frivillig basis, ligesom bl.a. Kongelig grønlandske Handel har deltaget i nogle forsøg i grønlandske farvande.

Det amerikanske firma har registreret 80 personer, som har overlevet forlis og overlevet på grund af brug af redningsdragten. En af disse personer var en 21 årig kvinde, som overlevede 68 timers ophold i iskoldt vand uden for Alaskas kyst efterfulgt af 10 døgn uden føde på en øde kyststrækning i bidende kulde,

indtil hun blev opdaget af en US Coast Guard helikopter på patruljetjeneste.



Overlevende iført redningsdragt

Dragten består af nylonbelagt neopren med indstøbte luftceller af gummi. Dragten har i sig selv en opdrift på 10 kg, hvor 2 kg opdrift er tilstrækkelig til at kunne holde en person af normal størrelse flydende. Yderligere er dragten forsynet med en gummiring rundt om overkroppen, som giver en samlet opdrift på 27 kg samt beskytter personen mod stød. Gummicellerne i dragten beskytter mod varmetab, hvilket gør det muligt at overleve under ekstreme forhold.

Søværnet har gennem Søværnets Teknikinspektør ladet foretage nogle forsøg med henblik på det personel, som forretter tjeneste i grønlandske og nordatlantiske farvande. De dragter, der her anvendes, er af en noget lettere udførelse, og man har foreløbig fundet frem til en type, som tilgodeser de krav, der er angivet i en NATO-aftale (STANAG). En af de mest markante afvigelser fra den civile udførelse er ønsket om, at dragten hurtigt skal kunne anlægges.

(SHS)

Møde i Søværnets Samarbejdsudvalg - Områdeudvalget

Som anført i Søværns-Orientering nr. 23/78 gengives her i sin fulde ordlyd notatet vedrørende Søværnets Samarbejdsudvalgs struktur og arbejdsområde m.v.

Søværnets Samarbejdsudvalg afholdt i dagene 29.-30. marts et seminar på Lynæs med det formål at drøfte bl.a. behovet for bevarelse af et områdeudvalg samt dets struktur, arbejdsområder og arbejdsform m.v.

Der var i udvalget enighed om, at de ændringer, som i de senere år er foretaget inden for forswarets organisation, i praksis har ført til en opdeling af søværnet, hvor

- søværnets operative aktivitet styres af Forsvarsstaben/Operationsstaben gennem Søværnets operative Kommando,
- materiel-, drifts- og vedligeholdelsesaktiviteterne styres af Forsvarsstaben/Materielstaben gennem Søværnets Materielkommando,
- uddannelsesaktiviteterne styres af Chefen for Søværnet, men er underkastet Forsvarskommandoens generelle styring, derved at Chefen for Søværnet med Marinestaben indgår i Forsvarskommandoen,
- søværnets personeladministration - såvel af militært som civilt personel - varetages af Forsvarsstaben/Personelstaben.

Denne opdeling medfører, at søværnets samlede aktiviteter i modsætning til tidligere ikke længere styres og koordineres af en enkelt søværnsmyndighed som f.eks. Søværnskommandoen.

Fra såvel ledelses- som medarbejderside i søværnet er der givet udtryk for ønske om og erkendt et behov for bevarelse af søværnets identitet - et ønske, som i øvrigt af Forsvarschefen er udtrykt for alle tre værns vedkommende.

Den manglende mulighed for direkte styring og koordinering af søværnets egne forhold og aktiviteter gennem en ren søværnsmyndighed i kommandosystemet fører naturligt til overvejelse af muligheden for, med henblik på bevarelse af søværnets identitet og i overensstemmelse med samarbejdsudvalgets formål, at Søværnets Samarbejdsudvalg - udover sådanne drøftelser m.v., som måtte finde sted i kommandosystemet - søger drøftelse af og indflydelse på den overordnede søværns-policy på tværs af den omtalte opdeling. Skal personellet opfatte søværnet som en god arbejdsplads,

må det have fornemmelsen af, at det medvirker til at udforme en sådan overordnet policy, og at udformningen heraf i øvrigt sker under deltagelse af repræsentanter fra såvel ledelsesside som organisationsside på fornødent højt ansvars- og myndighedsniveau, altså med den fornødne mulighed for at øve indflydelse.

Fra ledelsesside må det samtidig forudsættes, at samarbejdsvirksomheden også er et ledelsesværktøj til anvendelse både som inspirationskilde og til påvirkning af personellet i søværnets interesse.

Det må således forekomme nærmere overvejelser værd, om det måtte være muligt at finde frem til såvel en sammensætning af som en forretningsorden for søværnets områdeudvalg, der måtte gøre det muligt for dette udvalg som dets primære opgave at drøfte og at medvirke til udformning af søværnets overordnede policy på tværs af den i dag gældende opdeling i adskilte ansvarsområder.

Af emner, som naturligt må falde ind under et sådant områdeudvalgs virkeområde, skal nævnes overordnede principper for værnsspecifikke arbejds- og personelforhold, herunder bl.a.

- personelpolitik,
- bemændingspolitik,
- uddannelsespolitik,
- detailorganisation,
- samarbejdsvirksomhed samt
- ressourcepolitik.

Søværnets Samarbejdsudvalg har i februar 1976 på foranledning af Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg formuleret disse arbejdsopgaver i større detaljer. Denne formulering findes fortsat relevant.

En samarbejdsorganisation, der skal tilgodese ovennævnte generelle og specifikke opgaver, må selvsagt på ledelsesside repræsentere de tre myndigheder Chefen for Søværnet, Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando. Den bør imidlertid ikke kun repræsentere disse tre kommandomyndigheder, men også det størst mulige antal lavere led, således at samarbejdsudvalgets virksomhed kan udøves i nær tilknytning til og under hensyntagen til synspunkter og mulige virkninger i den praktiske tjeneste i søværnets hverdag.

Myndighederne direkte under Chefen for Søværnet, Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando er de 4 hoved-

skoler, 3 specialskoler, 5 eskadrer (incl. Søværnets Flyvetjeneste), 5 marinedistrikter, 3 flådestationer samt Orlogsværftet, i alt 21 myndigheder. Søværnets Samarbejdsudvalg har på ledelsessiden i alt 5 pladser til rådighed til disse 21, og en hensigtsmæssig fordeling må forekomme at være én repræsentant fra hver type tjenestesteder.

Ledelsesrepræsentanterne fra de lavere led vil derved ikke alene repræsentere sig selv, men tillige et antal andre, tilsvarende tjenestesteder. Tilsvarende koordinerer repræsentanterne for Chefen for Søværnet, Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando deres virksomhed med deres respektive stabe og chefer, således at de udtaler sig på de respektive myndigheders vegne.

Det må forekomme ønskeligt, at personelrepræsentanterne tilsvarende søges udpeget fra en række af søværnets tjenestesteder.

Udpegning af individuelle ledelses- og personelrepræsentanter er imidlertid fortsat et spørgsmål, der afgøres suverænt af henholdsvis ledelse og personelorganisationer. Det bør med hensyn til de udpegede repræsentanters kompetence stå helt klart, at hver enkelt medbringer samme kompetence, som den chef eller organisation, han repræsenterer, er tildelt.

Hvis et reorganiseret Søværnets Samarbejdsudvalg skal leve op til det formål og effektivt varetage de opgaver, som er skitseret i det foregående, er det nødvendigt, at udvalget ved sin fastsættelse af dagsorden og i sin diskussionsform virkelig stræber imod at koncentrere sig om principper og overordnet policy for søværnet.

Det er samtidig nødvendigt, at hvert enkelt medlem af udvalget grundigt sætter sig ind i de emner, der tages op til behandling på et berammet møde, og at hvert enkelt medlem såvel er forberedt på at give udtryk for de synspunkter, som den myndighed eller organisation, det repræsenterer, ønsker at fremkomme med, som er bemyndiget til stillingtagen på sin gruppes vegne.

Det er en indlysende forudsætning for et frugtbart resultat af arbejdet i samarbejdssystemet, at ledelsesrepræsentanter og organisationsrepræsentanter prøver at forstå og at respektere den anden parts motiver og synspunkter. Det må forekomme lige så indlysende, at de muligheder, som hver af de to parter har for

at fremme fælles interesser til gavn for såvel den enkelte som for søværnet i almindelighed, søges drøftet og afdækket og udnyttet i størst mulig udstrækning.

(MST)

Indland kort

Den 1. juni blev kommandørkaptajn Gurli Vidø udnævnt i graden og ansat som inspektør for Kvindeligt Marinekorps. Kommandørkaptajn Vidø har sin fortid i Dansk Lottekorps, hvor hun var en nær medarbejder til dette korps' inspektør.

Slædepatruljen SIRIUS har den 15. juni afsluttet forårsrejserne, der påbegyndtes den 28. januar.

Området, der blev dækket, var nordøstkysten af Grønland fra 71° N og rundt til 52° vestlig længde. Markant for dette års forårsrejser var den meget ringe mængde sne. Imidlertid mener 2 slædehold at have observeret vilde hunde, eventuelt ulve, en observation, der først kan bekræftes om et par måneder.

I perioden 8.-27. juni blev overlevelsesøvelsen BIKINI 78 afviklet i Ebeltoft Vig med deltagelse af VEJRØ, Søværnets Frømandskorps, helikopterpersonel fra Søværnets Flyvetjeneste samt et antal Alouette helikoptere.

Øvelsen havde til formål at træne fly-besætninger i brugen af korrekte procedurer og udstyr ved overlevelsessituationer på søen. Herudover blev der trænet i overlevelse til søs samt redning i åbent farvand.

Udland kort

Den vesttyske flåde skal anskaffe 10 missiltorpedobåde af en klasse, der benævnes 143 A.

143 A er, som navnet indikerer, en moderniseret udgave af den nuværende 143-klasse, som den vesttyske flåde har 10 stykker af.

De 10 både klasse 143 A vil blive overtaget af det vesttyske søværn i perioden 1982-84 og skal erstatte torpedobåde af klasse 142. Prisen pr. stk. bliver ca. 100 mio.D-Mark.

HMS INVINCIBLE, der er den engelske flådes nye anti-ubåds-krydser, skal have sin Sea Harrier-styrke øget. På grund af installation af såkaldt Sky Jump øges antallet af fly fra 5 til 8, hvilket er det samme antal, som HMS ARK ROYAL er udrustet med. Udover de nu 8 Sea Harriers er HMS INVINCIBLE udstyret med 9 Sea King anti-ubåds-helikoptere.

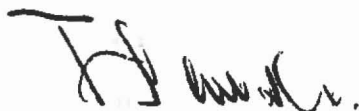
Skibet ventes i operativ tjeneste i 1980 og vil da være udrustet med Sky Jump'en, som er en elevering af et fly-dæk. Eleveringen vil i dette tilfælde være på 7°. For tiden foregår forsøg med eleveringer op til 20°.

8 sovjetiske havforskningskibe har de sidste 10 måneder på skift deltaget i undersøgelser i den såkaldte Bermuda trekant i Atlanterhavet. Der er ikke fra disse skibe observeret nogetsomhelst mystisk i området, men havforskningskibet AKADEMIK KURTJATOV, som var med i første fase af arbejdet, havde temmelig hårdt vejr. Der passerede hele 9 stormcentre, som kom fra Det carai-biske Hav, Mexico-Golfen og det amerikanske fastland.

-----0000000-----

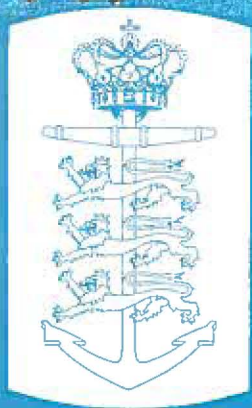
Søværns-Orientering udkommer som sædvanlig ikke i juli måned. Orienteringen ønsker sine læsere en god ferie.

E.B.



T.Laursen

Stabschef ved Chefen for Søværnet



Nr. 25/78
4 AUG 78

206

SØVÆRNS- ORIENTERING



Dronningen og Prinsen modtages i FYEN.

Kongedeling 1/78

I anledning af H.M.Dronningens besøg på Færøerne blev skoleskibet FYEN udstykket til eskorteskib for DANNEBROG.

Kommandohejsning i Kongedeling 1/78 foregik tirsdag den 20. juni kl. 1500. FYEN lå fortøjet i bølge 3 i Københavns Havn umiddelbart foran DANNEBROG, og der blev afgivet salut for kommandotegn, da Chefen for Kongedelingen, kommandør J.V.Sander Larsen, gik om bord i DANNEBROG.



Dagligt liv om bord.

og så var der indtil videre rutine på søen, som det bl.a. ses af billedet.

Torsdag morgen passerede Kongedelingen tæt forbi en af BERYL-oliefeltets produktionsplatforme, og man modtog via storno ønsket om en god rejse. Det skulle der blive brug for allerede samme dag. Da Fair Isle var passeret, blæste det op til stærk storm fra nord (27 m/sek). Efter forlydende klarede den kongelige familie sig vel, i modsætning til en del af FYENS besætningsmedlemmer, der her for første gang stiftede bekendtskab med forholdene på en minelægger i rigtigt havvejr. De sidste blege ansigter fortog sig først, da Kongedelingen var kommet i læ af Færøerne

Senere inspicerede Chefen for Kongedelingen FYENS skansevagt og parade.

Der blev afgivet 27 skuds salut fra Sixtus og FYEN, da H.M.Dronningen, H.K. H.Prinsen, H.K.H.Kronprins Frederik og H.K.H.Prins Joachim gik om bord i chaluppen ved Kongetrappen på Nordre Toldbod. DANNEBROG og FYEN paraderede, da den kongelige familie passerede i chaluppen, og der blev igen afgivet salut fra Sixtus og FYEN, da H.M.Dronningen gik om bord i DANNEBROG.

Kongedelingen afgik, og FYEN indtog plads 500 yards agten for DANNEBROG, inden bølge 4 var passeret. Der blev afgivet salut fra Kronborg, da dette passeredes senere på aftenen.

og ankrede op i Kollefjord fredag eftermiddag. Så blev der for alvor travlhed i skibet; der skulle gøres rent og klares op overalt og desuden tilrigges til reception på minedækket. Endelig



Dronningen inspicerer skansevagten.

omklædning til paradetøj, fordi den kongelige familie med følge ventedes om bord kl. 1700. Gæsterne modtog faldrebs- og skansevagtshonnør, og paraden blev derefter inspiceret. Bagefter var skibets officerer, befalingsmænd og talsmænd værter ved en sammenkomst på minedækket.

Under forlægningen til Thorshavn næste dag mødtes Kongedelingen af inspektionsskibet VÆDDEREN og det færøske inspektionsskib TJALDRID. VÆDDEREN afgav salut og paraderede under passage af DANNEBROG.

Under resten af Færøbesøget eskorteredes Kongedelingen af de 2 inspektionsskibe.

Der var landlov i Thorshavn til søndag morgen, og byens beholdning af fåreskind reduceredes betydeligt.

Søndag middag forlagde Kongedelingen til Fuglefjord Red uden de kongelige, som i bil kørte til Elduvik og senere til Fuglefjord, hvor FYENS motorbåde transporterede den kongelige familie med følge ud til DANNEBROG.

Kongedelingen sejlede herefter til Klaksvig, men allerede ved midnat sattes kursen atter mod Thorshavn, hvortil man ankom tidligt mandag morgen.

Ændringer i programmet på grund af vejret gjorde, at Kongedelingen fik en ekstra dag i Thorshavn, og der blev derfor givet landlov til mandag nat kl. 0200.

Tidligt tirsdag morgen afsejlede Kongedelingen mod Suderø, og midt på formiddagen gik den kongelige familie med følge i land i Tverå, hvorefter Kongedelingen forlagde til Vaag. Ligesom i

Tverå forblev eskorteskibene her på reden. Under opholdet her var de 2 prinser på specielt besøg på FYEN, hvor de havde bedre tid til at bese skibet, end de havde haft under opholdet i Kollefjord.

Midt på eftermiddagen stod Kongedelingen og eskorteskibene ud gennem Vaag fjord i "Formation 1". Formationen blev fulgt af adskillige færøske robåde.

I fjordmundingen paraderede VÆDDEREN og afgav salut og satte dermed punktum for en veludført eskortetjeneste for Kongedelingen.

Kongedelingen satte kurs mod Fair Isle. Turen hjem foregik mere roligt end udturen.

Undervejs blev der bl.a. afholdt en sanitets- og havariøvelse samt normal uddannelse for konstabelelever og kadetter.

Ved passage af Skagen Rev Fyrskib paraderede FYEN for DANNEBROG, der blev afgivet salut for kongeflaget, og i FYEN skiftedes fra orlogsstander til orlogsvimpel. Kongedeling 1/78 var hermed opløst, og FYEN fortsatte med øvelsessejlad i danske farvande.

Fra DANNEBROG modtog man et "BRAVO ZULU" (WELL DONE) og umiddelbart efter modtoges følgende signal:

"R 291425z JUN

Fra Hendes Majestæt Dronningens Jagtkaptajn

Til skoleskibet FYEN

BT

UKL

1. Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed har bedt mig fremføre deres anerkendelse af den indsats, skoleskibet FYEN har ydet under det officielle besøg på Færøerne.

2. Deres Kongelige Højheder Kronprins Frederik og Prins Joachim har bedt mig takke for de hyggelige stunder ombord på Skoleskibet.

3. Her ved kommandostrygningen i Kongedeling 1/78 vil også jeg udtrykke min tak for den effektive måde, hvorpå skoleskibet FYEN har løst sine opgaver.

Det er mit håb, at alle ombord på Skoleskibet har haft udbytte af togtet, og at det har bidraget til kadetkorpsets uddannelse."

(FYEN)

Søværnets Tamburkorps adopteret

af Åbenrå by

Søværnets Tamburkorps blev fredag den 30. juni adopteret af Åbenrå by.

Efter en præsentationsmarch gennem Åbenrå skete adoptionen ved en højtidelighed i rådhusalen, hvor borgmester Camma Larsen-Ledet motiverede adoptionen. Borgmesteren sagde bl.a., at "hvor Tamburkorpset kom, var der jubel og glæde. Korpsets medlemmer mestrer ikke alene instrumenterne, men evner også at skabe glæde blandt folk.

Åbenrå har i forvejen to orkestre, Brandværnsorkesteret og Skoleorkesteret, og vi byder Søværnets Tamburkorps velkommen i familien og vil gerne som symbol herpå overrække korpset Åbenrå byvåben udskåret i træ.

I sparetider som disse måtte jeg spørge, hvad en adoption ville koste?

Vi har fået forsikring om, at det ikke koster noget og kan kun være glade for, at vi her står over for en flok unge, som spiller vidunderligt, og som vil være noget for Åbenrå".

Lederen af Tamburkorpset, premierløjtnant C.Kjær, ridsede korpsets historie op og udtalte bl.a.:

"Når vi i dag er adopteret, er det os en glæde, det er blevet af Åbenrå. Det skyldes ikke alene det nære venskabsbånd, der er knyttet gennem årene - ikke mindst til Ringriderforeningens medlemmer, men også, at vi nu har fået tilknytning til det sted i Danmark, hvor man første gang så Dannebrog vaje over Kong Valdemars skib, da det stævnede ind til Åbenrå efter Kongens sejr over Estlændingene den 15. juni 1219".

Premierløjtnant Kjær havde også studeret adoptionsloven og undersøgt, om der var økonomiske udgifter ved adoptionen. Han havde i Åbenrås første byvedtægt - udgivet i 1335 - fundet, at hver af borgerne skal betale 2 øre kobber.

"Da vi nu må betragtes som borgere i byen, vil jeg hermed overrække borgmesteren en pung, indeholdende 28 kobber 2-ører", sagde premierløjtnant Kjær, der endvidere overrakte en fotomontage af Tamburkorpset i dets mange opgaver.



Tamburkorpsets fotomontage.

Ved en efterfølgende frokost, fik Tamburkorpset overrakt et smukt håndgjort tinkrus af Amtsringsriderforeningens formand, Peter Jessen. Turistforeningens formand, Hans Schmidt, overrakte korpset et farvefoto taget fra fly af byens gamle del.

Tamburmajoren, Ole N.Poulsen, overrakte et særligt krus med inskription til Peter Jessen.

Herudover var der taler af kommunaldirektør Erik Haugbølle, der gav udtryk for et frugtbart samarbejde, og kommandørkaptajn L.Wessel Wetlesen, som var sikker på, at Tamburkorpset ville repræsentere både byen og søværnet på god måde.

(SES)

Søværnets NATO-pokalkonkurrence 1978

Søværnets Idrætskomité afholdt den 15.-16. juni Søværnets NATO-pokalkonkurrence 1978.

I år var Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole vært og arrangør ved et vellykket stævne, der var begunstiget af et strålende vejr.

Holdpræmien, udsat af NATO-informationstjenesten, blev vundet af Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole hold I.



Svømmekonkurrencen.

Individuel vinder blev løjtnant J.W.Madsen, Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, der også vandt MP-skydning. Svømmning blev vundet af sergent N.C.K.Hansen, Søværnets Eksercerskole, der også vandt HG-kast. 2400 m løb blev vundet af løjtnant G.Petersen, Søværnets Eksercerskole.

Der var anmeldt 8 hold med i alt 38 deltagere.

Søværnets Idrætskomité forventer, at flere vil deltage i dette stævne næste år, da stævnet er en udfordring i de militære discipliner.

(IKO)

Radiotelegrafistprøve

I dagene 29. juni til 7. juli afholdt Søværnets Signalskole Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenets radiotelegrafistprøve med henblik på erhvervelse af Generelt certifikat som radiotelegrafist for i alt 9 elever, 8 overkonstabler RA fra søværnet og 1 overkonstabel fra Bornholms Værn.

Denne prøve var afslutningen på 26 ugers civiluddannelse for konstabler RA (L).

Certifikaterne blev ved en højtidelighed på Søværnets Signalskole overrakt de 6 elever, som bestod prøven.

(SIS)

Indland kort

5.-7. juli aflagde Chefen for den engelske fiskeriinspektion, Captain P.Dingeman, besøg på Færøerne.

Formålet med besøget var udveksling af gensidige erfaringer inden for fiskeriinspektions- og søredningstjenesten.

Færøsk trawler SUDRINGUR fik den 7. juli på Sandø Banken en engelsk hornmine fra 2. verdenskrig i trawlet.

Minen er formodentlig ufarlig, men blev af sikkerhedsmæssige årsager slæbt ind og droppet på 18 m vanddybde ved Trangisvaag fjord og afmærket med en rød bøje.

Minen er bortsprængt af søværnets eksperter, der blev tilkaldt for assistance.

Den 8. juli holdt Flådestation Korsør "åbent hus" for offentligheden.

Arrangementer i forbindelse hermed omfattede demonstration af olieforureningsbekæmpelse, helikopterredningsdemonstration og film om søredningstjenesten samt tattoo af Søværnets Tamburkorps.

Chefen for Søværnet besøgte den 20. juli Bornholms Marine-distrikt og gik derpå om bord i BESKYTTEREN i Rønne havn for at inspicere dette skib i anledning af besætningsomskiftning. Under inspektionen, der varede til den 21. aften, foretoges besejling

i farvandet øst og syd for Bornholm. Sidst på eftermiddagen den 20. juli observerede og passerede BESKYTTEREN det nye russiske landgangsskib IVAN ROGOV for vestgående nordøst for Christiansø.

Udland kort

US Navy's forsknings-undervandsbåd, ALVIN, påbegyndte den 10. juli et to måneders togt. Det omfatter dykning ned til Den midtatlantiske Højderyg, der er en del af verdens største bjergkæde, som under havets overflade strækker sig 35.000 sømil gennem Atlanterhavet, Det indiske Ocean og Stillehavet.

Formålet er at erfare mere om de geofysiske processer i højderyggen, hvor jordskælv ofte forekommer, og der fra jordens indre udspys materiale, som forårsager udvidelse af havbunden og derved sætter kontinenterne i drift.

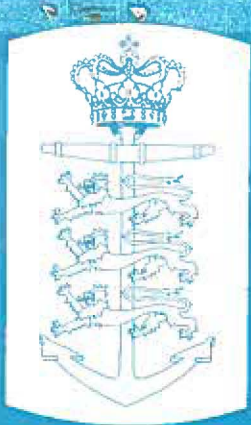
ALVIN kan dykke til 4.000 m med en dykkesid på 8 timer. Besætningen består af en fører og to videnskabsmænd.

Royal Navy har problemer med luftmålsmissilsystemet SEA DART i "Type 42" destroyeren BIRMINGHAM (3150 ts), der højeste kommando i 1976. De to missiler i launcheren kan affyres, hvorimod genladning, der kun kan ske automatisk, er tvivlsom.

US Navy undersøger i øjeblikket muligheden for at bevare verdens første atomdrevne undervandsbåd, USS NAUTILUS, som et mindesmærke. NAUTILUS, der skal udgå af flådens tal i 1979, vil i givet fald blive placeret offentligt tilgængeligt ved søofficersskolen i Annapolis, Maryland.

US Navy vil i år antage 15 kvinder til påbegyndelse af flyveuddannelse i 1979.


Thostrup



Nr. 26/78
11 AUG 78

Lolo

SØVÆRNS- ORIENTERING



Det svenske ubådsbjærgningsfartøj BELOS.

Undervandsbådsredningsøvelse

Det svenske ubådsbjærgningsfartøj BELOS, orlogskutteren LÆSØ og undervandsbåden TUMLEREN har igen i år afholdt redningsøvelse i Århus bugt.

TUMLEREN dykkede og lagde sig på bunden på 43 m vand. BELOS opankrede nær ved undervandsbådens position. Frømand fra Søværnets Frømandskorps dykkede ned til undervandsbåden og fastgjorde en speciel wire på en af udslusningslugerne. Derefter blev BELOS'

udslusningsklokke med 2 mands besætning + et hold på 3 mand ned-sænket fra BELOS til TUMLEREN, hvor den fastgjordes på udslusningslugen. Efter bankesignalering åbnede undervandsbåden lugen, derefter kravlede 3 mand ud, og et nyt hold kravlede op i udslusningsklokken, lugen blev lukket, og klokken hejst op til overfladen og om bord i bjærgningsfartøjet.

Der blev i alt gennemført 5 klokketure, således at alt personel fik lejlighed til at stige ned/op af havets dyb.

Efter endt øvelse blev der holdt weekend i Odense, bestående af depotskibet ÄLVSBORG, ubådsredningsfartøjet BELOS, ubådene SJÖHESTEN, DELFINEN og VARGEN samt 2 hjælpefartøjer. Endelig deltog minelæggeren SJÆLLAND samt ubåden TUMLEREN. Under besøget i Odense var der bl.a. åbent hus i ubåden TUMLEREN, og over 1000 mennesker fik den glæde at se en ubåd.

(UBE)

Derfor satser Sverige på undervandsbåde

Af det svenske tidsskrift "Sveriges Flotta" nr. 6-7 1978 fremgår det, at:

"Eftersom Sverige for størstedelen er omspændt af havet, må forsvaret indeholde stærke komponenter, som kan hindre angreb fra søen. Undervandsbådernes hovedopgave er at deltage i dette.

De risici, som en angriber må tage i betragtning, før han får foden på svensk jord, skal fremtræde så alvorlige, at han selv med svære tab måske ikke engang opnår de lavest prioriterede mål. Undervandsbådene udgør en trussel, som er rettet mod en angriber på et for ham ømfindtligt tidspunkt, og som følge heraf får ham til at betænke sig.

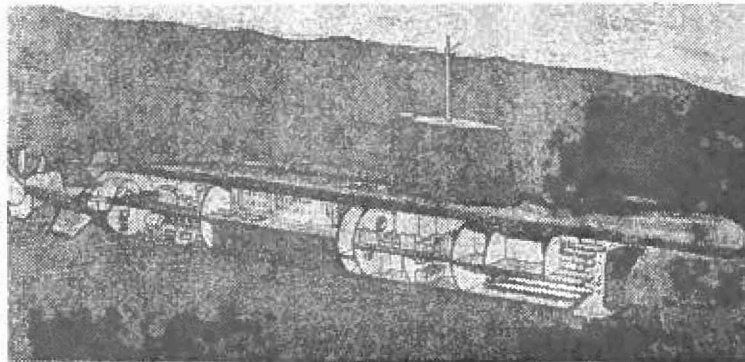
En angriber må skaffe sig rimelig sikkerhed for, at et angreb vil lykkes. Hans muligheder for i den indledende kampfase at slå det svenske forsvarssystem ud kommer da i forgrunden.

Undervandsbådene kan ved at opholde sig neddykket både på basen, i den yderste skærgård og til søs unddrage sig virkningen af den indledende kampfase. Et forsvar, som omfatter undervandsbåde, kan altså vanskeligt slås ud.

Undervandsbåde kan sættes ind mod en angribers invasionsforberedelser, mod hans sårbare, første troppeoverførsler og mod hans styrkeforøgelsen så vigtige fortsatte overførsler. Under-

vandsbådsvåbnet virker gennem lang tid, og det udgør en bestandig trussel mod angriberen.

Det er meget svært at lokalisere en undervandsbåd, som i u-tide optræder på rette måde. Detektionsafstanden i vand er meget



Tegning af ubåd af NÄCKEN-kl.

kortere end på havoverfladen og i luften. På grund af at vandet i Østersøen er usædvanligt lagdelt, og at detektionsmidler mod neddykkede mål derved får en yderligere begrænset rækkevidde, er truslen mod undervandsbåde mindre i svenske farvande end i f.eks. Atlanterhavet. Dette giver anledning til i særlig grad at nære tiltro til undervandsbådsforsvaret i Østersøen.

I et miljø med trussel fra luften, bl.a. med missiler, er begrundelsen for at have undervandsbåde i forsvaret endnu stærkere. De optræder jo neddykket og kan altså ikke bekæmpes med missiler og fly".

(MST)

Nye fiskearter i Østersøen

Østersøen er et af de mest fiskerige farvande i verden. Eller man skulle måske snarere sige var, for i de senere år er det gået noget tilbage. De potentielle muligheder er imidlertid stadig til stede, og fra flere sider gøres der en stor indsats for at genoprette og udvide fiskebestanden. Det vigtigste er bekæmpelse af forureningen, men det har også vist sig, at naturforholdene i dette indhav gør det muligt at udvide fiskebestanden med nye, værdifulde fiskearter.

I Riga-bugten har sovjetiske forskere anlagt nogle store, flydende "dambrug" ude på havet, hvor man udsætter og opdrætter ørred og forskellige laksearter.

Undersøgelser i de første år af dette langfristede eksperiment viste, at yngel udvikler sig betydeligt hurtigere i saltvand end i ferskvand: Havvandet stimulerer fiskens vækst ved at intensivere stofskiftet. Væksten fremmes yderligere ved fodring med finskåret skidtfisk og æggehvideholdigt affald fra produktionen af agar (et stivelsesstof til kvægfoder, fremstillet af havalger). På denne "kost" vokser ørred-yngel på 100-300 gram i løbet af en sommer til en vægt på omkring 1 kg. Det har vist sig muligt at begynde med fiskeyngel på kun 3-10 gram. I så tilfælde øges vægten til næsten det 30-dobbelte.

I havvand vokser fisken dobbelt så hurtigt som i ferskvand. De sovjetiske forskere ser derfor et meget tillokkende perspektiv i at gøre Østersøen til eet kæmpemæssigt naturligt "dambrug" til opdræt af fiskeyngel.

I 1972 gav forsøgsdambrugene på havet 500 kg fuldt udvokset "ferskvands"-ørred, men i 1977 lå resultatet allerede på omkring 1 ton. I Estland og Letland er man nu igang med at anlægge flere store bassiner ude på havet. Efter beregningerne vil de i 1980 give omkring 10 tons ørred årligt. Det er tilstrækkeligt til, at alle anlægsudgifter vil være tjent ind på 3 år. Men det er ikke ret meget, når man tænker på, hvor stor Østersøen er.

Vejen til opbygning af store mængder nye, værdifulde fiskearter i Østersøen går gennem samarbejde mellem fiskeavlerne i Sovjetunionen, Finland, Danmark, Sverige og Vesttyskland, hvor man ligeledes arbejder med disse såkaldte "aqua-kulturer".

(MST)

Russiske rumfyrtårne

Skibsfarten gennem Det nordlige Ishav spiller en fremtrædende rolle i udviklingen af Sovjetunionens nordlige egne, men samtidig er denne rute den vanskeligste i verden på grund af de barske klimatiske forhold. Indtil for nylig var navigationsperioden meget kort, to eller tre sommermåneder. Med bygningen af nye kraftige isbrydere er der skabt muligheder for sejlads i de arktiske farvande året rundt. Det vil nedsætte transportomkostningerne på ishavsruten til nogenlunde samme størrelsesorden som for jernbanetransport.

Sejladens sikkerhed afhænger af navigationen. Imidlertid

præcis bestemmelse af skibets position bliver stadig mere nødvendig, og rumteknologien kan hjælpe til at løse dette problem. Navigationssatellitter kan hjælpe skibe til at bestemme deres koordinater overalt på kloden uanset vejrforholdene.

I marts opsendte Sovjetunionen den første satellit i et navigationssystem, der opbygges i rummet og kommer til at omfatte adskillige satellitter, "rumfyrtårne", kontrol- og målecentre på jorden og EDB-anlæg om bord i skibene.

En computer om bord i et skib beregner satellitens øjeblikkelige position, skibets stilling i forhold til satelliten og endelig skibets nøjagtige position.

Sovjetiske vejrsatellitter i Meteor-serien gør det lettere at vælge den bedst egnede rute. Fra disse vejrsatellitter modtages billeder af skydækket, sneformationerne og isen direkte om bord i skibet.

Under lange arktiske rejser afbrydes radiokommunikationen med fastlandet ofte på grund af stærke forstyrrelser i atmosfæren og ionosfæren, og radioens rækkevidde er begrænset.

Kommunikationen via kunstige jordsatellitter er mere pålidelig. Specielle antenner gør det muligt at komme i kontakt med ethvert punkt i verden via satellitter i Molnija-systemet.

En anden nyhed er modtagelsen af direkte TV-udsendelser fra Moskva over den sovjetiske Ekran-satellit, og ishavsruten ligger inden for dens modtageområde.

(MST)

Indland kort

Kabelminelæggerne LINDORMEN og LOSSEN vil den 18. og 19. august blive adopteret af henholdsvis Åbenrå og Sønderborg.

Ved LINDORMENS adoption vil arveprinsesse Caroline Mathilde, der har navngivet skibet, samt grev Ingolf og grevinde Inge være til stede.

Udland kort

Den svenske marine påtænker at købe det amerikanske sømålsmissil HARPOON til 12 SPICA-klasse torpedobåde.

Det eventuelle køb vil omfatte 100 missiler og 13 affyrings-
installationer (1 installation til undervisningsbrug) til en pris
af 433 mio.svenske kroner. Leverancen af HARPOON til Sverige for-
ventes tidligst at kunne finde sted i 1979-80.

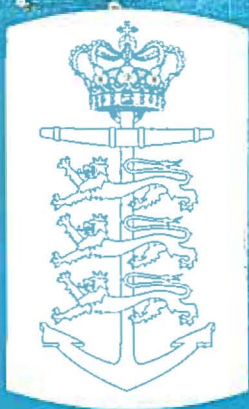
Den norske marine overtog den 9. juni fra værft sit største
orlogsskib, depotskibet HORTEN, på 2500 tons. HORTEN kan gøre 18
knobs fart og er indrettet med 250 lukafer. Selv om skibet på en
række tekniske områder besidder meget avanceret materiel, havde
marinen gerne set skibet udstyret også med et bedre luftforsvar
omfattende missiler og ildledelsessystem, men dertil rakte de
82 mio.norske kroner, skibet har kostet, ikke.

E.B.



T.Laursen

Stabschef ved Chefen for Søværnet



Nr. 27/78
18 AUG 78

SØVÆRNS- ORIENTERING



Passage af Tarphage bro over Varde Å

Flådebesøg i Varde

I dagene 7.-9. juli aflagde bevogtningsbåden Y 379, i daglig tale i Vadehavsområdet kaldet TRINE, et rutinebesøg i Varde. Besøget var kommet i stand efter indbydelse fra Varde Turist- og Erhvervsråd. Efter en undersøgelse af dybdeforholdene i Varde å samt af gennemsejlingshøjden under Tarphage bro blev besøget godkendt af Kattegats Marinedistrikt.

Turen til Varde indledtes med, at TRINE tog "kendt mand" om bord i Esbjerg havn og sejlede med indgående højvande gennem Hjerting løb op mod Varde å's munding og Tarphage bro. En sandbanke foran å-mundingen havde bestemt afgangstidspunktet, idet denne kun kan passeres ved mindst halvande. Den voldte da heller ikke problemer, men ved ankomsten til Tarphage bro var vandet steget så meget, at TRINE først i tredje forsøg, med mellemliggende demonteringer af antenner og mast, kunne passere. Derefter fulgte en usædvanlig smuk sejltur ad åen til Varde med ankomst kl. 1700 som planlagt. Ved ankomsten var ca. 1000 mennesker mødt op på kajen for at byde marinen velkommen til denne hærens by. Der blev musiceret på kajen af et hornorkester kaldet "Antons Fodvarmere", og Vardes borgmester, Chr.Nielsen, bød velkommen og nævnte, at Varde havde hundredårige traditioner som koffardihavneby og indtil 1961 havde haft en statshavn. Derefter talte oberst N.P.M. Bohn i sin egenskab af garnisonskommandant i Varde og dermed også Esbjerg, hvor TRINE normalt har hjemme i sommerhalvåret for at udføre fiskeriinspektion i Vadehavsområdet. Også obersten bød marinen velkommen til Varde og udtalte ligesom borgmesteren håb om, at det måtte blive en årligt tilbagevendende begivenhed, at flåden aflagde visit i Varde. I den officielle modtagelseskomite indgik endvidere 2 nonner og en jomfru fra Varde Friluftsteater, der uddelte fribilletter til aftenens forestilling af "Jomfruburet" til TRINEs besætning. Der blev ved ankomsten endvidere talt af Vardes turist- og erhvervschef Inge Vad-Wodschou og af en repræsentant for Vardes handelsstand. Begge overrakte gaver til fartøjet. Efter en kort reception om bord gik alle til Varde Sejlklubs lokaler, hvor byen var vært ved et traktement bestående af "Havskum" og kogte, kolde nye kartofler med groft salt.

Om aftenen var Turist- og Erhvervsrådet vært ved en middag for fartøjets officerer, og derefter var alle i teateret.

Lørdag var der åbent hus om bord i den flagsmykkede bevogningsbåd fra kl. 1000 til 1200 og fra 1400 til 1600. Medens dette stod på, var der arrangeret harmonikaspil på kajen, og Varde Sejlklub sejlede turistsejlad på åen med interesserede, og i pausen fra 1200 til 1400 var der frokost på Varde kaserne, hvor Vardes borgmester og Vardes kommandant hver fik overrakt orlogskutteren FARØs våbenskjold, i mangel af en repræsentativ gave fra Y 379. Om aftenen var der fri manøvre, hvor Vardes natteliv blev inspi-

ceret, og hvor marinens blå uniformer overalt blev modtaget med begejstring.

Søndag var der igen åbent hus fra kl. 1000 til 1200. En samtælling efter kl. 1200 viste, at ca. 600 besøgende havde været om bord de to dage. Kl. 1230 var TRINE vært ved en beskeden frokost i sejlklubbens lokaler, og kl. 1400 afgik fartøjet mod Esbjerg, hvortil ankomst fandt sted kl. 1700 efter en begivenhedsrig weekend, som sent vil blive glemt. Besætningen på Y 379 var den under fiskeriinspektion normalt anvendte, nemlig chef og næstkommanderende, en værnepligtig fra FARØ samt den menige maskinist, der er fast tilkommanderet fartøjet i sommerhalvåret.

I Varde blev besøget omtalt som "Danmarkshistoriens første flådebesøg i Varde", men faktisk var der for 5 år siden også flådebesøg, idet en travalje blev kørt til Vardes vestlige udkant og derfra roet op til havnen.

(FARØ)

Forbud mod kvinders skibstjeneste i US Navy annulleret

Distriktsdommer John Sirica har afsagt kendelse om, at det er imod den amerikanske forfatning, at kongressen totalt afviser kvinders tjeneste om bord i flådens skibe. Det må være op til flåden selv at antage det personel - mænd eller kvinder - som den finder bedst egnet.

Han gjorde det klart, at der kan eksistere flere uløste problemer i forbindelse med fuld kønsintegration inden for bestemte områder såsom kampfly og egentlige krigsskibe samt skibenes indretning, som måtte ændres, før kvinder kunne gøre tjeneste om bord.

Disse problemer, sagde Sirica, "er hovedsagelig militære afgørelser, som er overdraget de udøvende myndigheder, og den dømmende myndighed vil ikke angive, hvorledes udfaldet skal blive. Imidlertid forlanger Retten, at de udøvende myndigheder træffer foranstaltninger til en begyndende løsning af problemerne".

Kendelsen blev afsagt efter en retssag rejst af 4 kvindelige marinere, som påstod, at deres manglende mulighed for at gøre tjeneste til søs afskar dem fra at beskæftige sig med og avancere inden for forskellige af flådens specialtjenestegrene. En af marinerne er "Interior Communication Electrician", hvilket

svarer til teknikerkonstabel i søværnet, og hun havde ønsket tjeneste om bord for at udnytte og udvikle sin viden.

Dette havde US Navy under henvisning til en 30 år gammel kongresbeslutning nægtet at opfylde uanset hendes personlige kvalifikationer.

De 3 andre marineres anker var af tilsvarende art.

Sirica sagde yderligere: "Det er betydningsfuldt, at ingen af de begrænsninger og ulemper, de kvindelige marinere står overfor, kan spores til nogen af mænds eller kvinders evner foretaget vurdering, som afslører, at kvinder mangler medfødt evne til at virke kvalificeret i stillinger, som besættes udelukkende af mænd". Og han tilføjede, at det af adskillige militære rapporter fremgik, at i nogle tilfælde "er nøjagtigt det modsatte tilfældet".

US Navy støtter distriktsdommer Sirica's kendelse.

(MST)

Tidlig start på Ishavs-sejladsen

Et sovjetisk fragtskib ankom lige før 1. juli til Magadan ved det Okhotske Hav efter at være konvojeret gennem hele det Nordlige Ishav fra Murmansk af atomisbryderen SIBIR. Sejladsen er dermed gennemført seks uger tidligere end normalt, og det har påny vist sig, at de kraftige atomisbrydere, Sovjetunionen har sat ind på Ishavs-sejladsen, betyder en væsentlig udvidelse af besejlingssæsonen i de nordlige farvande, hvilket er af største betydning for hele udviklingen i de nordligste områder af Sovjetunionen.

(MST)

Tildeling af C.B. Thostrups

ærespokal for 1978

Ærespokalen, der hvert år på afdøde ingeniør C.B.Thostrups fødselsdag den 2. juli udsættes blandt fast sømilitært personel ved Flådestation Frederikshavn/Kattegats Marinedistrikt, er en vandrepokal. Den blev udleveret for anden gang og tildeltes seniorsergent (PR) S.J.G.Parbæk med følgende begrundelse: "Seniorsergent Parbæk, der er daglig leder af cafeteriet på Flådestation Frederikshavn, udfører sin tjeneste på en særdeles tilfredsstillende måde såvel i som uden for normal tjenestetid. og uanset

at det er mindre eller større opgaver inden for cafeteriaets regi.

Seniorsergent Parbæk har i adskillige år varetaget ledelsen af sejlsportsuddannelsen på Flådestation Frederikshavn og her deltaget aktivt i fritiden, såvel ved tilrettelæggelsen som udførelsen af den ugentlige uddannelse og de afholdte konkurrencer i denne disciplin. Han er afholdt af såvel foranstående som efterstående, hans energi og optræden såvel i som uden for tjenesten er et eksempel til efterlevelse og til gavn for Flådestation Frederikshavn og dermed søværnets image udadtil".

(FLS FRH)

God udadrettet PR

Den årlige havnefest i Hundested fandt sted den 1.-2. juli. I det store program var der indlagt travaljeroning med stort set de samme hold, der nyligt deltog i Tuborgløbet, hvor holdet fra Søværnets Konstabelskole blev nr. 2.

I Hundested blev holdet fra Søværnets Konstabelskole nr. 3, idet Hundested-folkene (fiskerne og Jydsk Færgesart) ubeskedent besatte 1. og 2. pladsen. Placeringen indbragte holdet fra Søværnets Konstabelskole en flot pokal, og efter roningen var der fin beværtning og deltagelse i de videre festligheder.

(SKS)

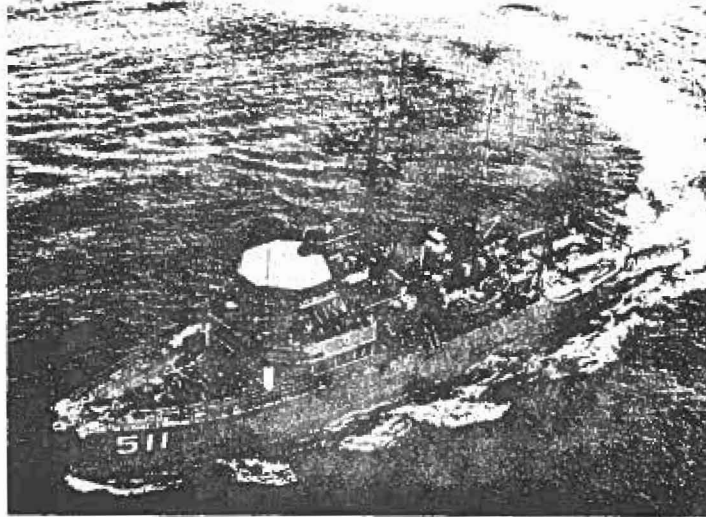
Nye minestrygere til US Navy

Foranlediget af nye sovjetiske muligheder for at lægge afstandsbund-miner i dybvands-skibsruter er det amerikanske forsvarsministerium i færd med at søge forholdsregler til imødegåelse af en sådan trussel.

Dette markerer en ændring i den hidtidige amerikanske minestrygningspolitik, der i løbet af de sidste 10 år har medført, at US Navy's minestrygerstyrke er reduceret til en trediedel, således at den nu består af 3 gamle skibe og 21 helikoptere, som kun er egnet til lavtvands-minestrygning.

US Navy planlægger derfor nu bygning af en ny klasse MCM-skibe (Mine Counter Measures = anti-mine krigsførelse), som vil blive udstyret med det mest avancerede grej til eftersøgning og uskadeliggørelse af miner på store dybder, hvor de er til fare

Disse avancerede minestrygere skal have stålskrog og vil blive ca. 80 m lange med et displacement på omkring 2000 tons og 2 dieseldrevne skruer.



US Navy "Dybvandsminestryger" AFFRAY fra 1955

I første omgang er det foreslået at bygge 5 MCM-skibe i løbet af de næste 5 år. Prisen pr. stk. er anslået til ca. 20 mio. dollars.

(MST)

Indland kort

Minedepot Grelshede havde i april kvartal 43 udrykninger, hvoraf de 30 var efter farlige og de 13 efter ufarlige genstande. Depotet har kørt 4.540 km og foretaget sejlads med orlogskutterne.

I samme kvartal havde Minedepot Dråby 25 udrykninger, hvorunder der blev kørt 2.315 km.

Den 19. juli passerede en af søværnets helikopterpiloter som den første en totaltid på 3.000 flyvetimer. Det store antal flyvetimer er indtjent ved Søværnets Flyvetjeneste siden 1968. Alouetten har bidraget med 2.700 timer.

Udland kort

Den engelske flådes ubådstorpedo beregnet mod overflademål vil indtil 1980'erne fortsat være Mark 8-torpedoen, der ud-

I 1980'erne vil torpedoen blive om ikke erstattet så dog suppleret af det amerikanske HARPOON-missil.

Til brug mod ubåde, specielt nukleare ubåde, har den engelske flåde udviklet en torpedo, der benævnes TIGER FISH, og som lige har afsluttet vellykkede prøver ved Bahama-øerne. Torpedoen har været i tjeneste i flåden i de sidste 4 år. Den er udstyret med en datamat, der modtager signaler fra affyrende ubåde gennem en ledning.

Torpedoen er på den sidste del af torpedobanen homende og kan, afhængig af skydende ubåds valg, sættes til detonation ved anslag eller ved passage.

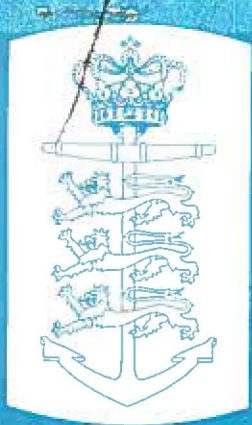
Den tredje serie af POLARIS-missilprøveaffyringer, som den engelske flåde gennemfører ved Cape Canaveral i Florida, fandt sted den 27. juli. Skydningerne er et naturligt led i vedligeholdelsen af den engelske POLARIS-styrke. Skønt POLARIS-missilet kan bære atomladninger, har sådanne ikke været anvendt under prøverne.

Den engelske flåde har i juli måned skrevet kontrakt med Vickers Shipbuilding Group om bygning af den 14. atomubåd. Ubåden vil være den anden i TRAFALGAR-klassen og vil være specielt udrustet til anti-ubådskrigsførelse. Som med de tidligere atomubåde vil Rolls Royce være specielt ansvarlig for konstruktionen af atomreaktorudstyret.

EB

T. Laursen

T. Laursen
Stabschef ved Chefen for Søværnet



206
Nr. 28/78
8 SEP 78

SØVÆRNS- ORIENTERING



Et blad i nød.

Bidrag til SØVÆRNS-ORIENTERING

På grund af manglende stof er SØVÆRNS-ORIENTERING beklageligvis ikke udkommet de sidste 2 uger. Bladets eneste berettigelse er søværnet og dets personel, hvorfor det er helt afgørende, at bidrag i form af artikler, notitser, billeder, avisudklip m.v. tilgår løbende for derved at afspejle søværnets daglige virksomhed.

Marinestaben skal derfor på det kraftigste opfordre alle i søværnet, herunder enkeltpersoner, myndigheder og institutioner,

til at deltage i bladets tilblivelse og kontinuerlige drift. Alle bidrag med tilhørende illustrationsmaterialer sendes blot til

SØVÆRNS-ORIENTERING,

Marinestaben,

2950 Vedbæk,

og må være redaktionen i hænde senest torsdag ugen før udsendelse.

(MST)

29. august 1943

I anledning af 35 årsdagen for 29. august 1943 holdt Chefen for Søværnet ved en mindehøjtidelighed i Tuborg Havn efterfølgende tale, der bringes i oversættelse fra engelsk:

"Jeg er meget taknemmelig for at få lejlighed til at være til stede sammen med Dem her i dag ved mindehøjtideligheden til



Mindehøjtideligheden i Tuborg Havn.

ære for alle dem, der mistede livet under krigen i kampen for friheden og for at redde folk, som blev jaget af nazisterne her i dette land.

Denne mindededag er samtidig en særlig højtidsdag for det danske søværn på grund af den temmelig usædvanlige handling, der måtte udføres af vore styrker den 29. august 1943.

Det er måske bekendt, at en flåde er en regerings værktøj, der skal bruges til beskyttelse og styrkelse af nationens maritime interesser.

Som et resultat heraf og så længe en lovlig dansk regering var ved magten under okkupationen måtte vores flåde udføre visse officielle opgaver, som regeringen ønskede løst til støtte for rene danske interesser.- Ikke noget behageligt eller inspirerende arbejde under de dagældende omstændigheder.

På et meget tidligt tidspunkt forudså Chefen for Søværnskommandoen, viceadmiral Vedel - som vi har den ære at være i selskab med - imidlertid, at et afgørende brud med nazisterne måtte komme, hvorfor han og Marinestaben igangsatte planlægningen for forskellige handlinger og reviderede planerne løbende, således at de var "up-to-date".

Da den danske regering trak sig tilbage for 35 år siden, og okkupationsstyrkerne overtog magten, udsendte admiral Vedel tidligt om morgenen den 29. august sit korte og klartsprogede signal: "Udfør ordren" - tidsnok for gennemførelse af de planlagte handlinger.

Størstedelen af vore skibe blev således ødelagt og sænket af egne besætninger her i København; andre blev ødelagte på deres stationer og nogle få lykkedes det for at bringe dem selv til neutrale farvande. Der var kun få tilfælde af mislykkede aktioner, men selv i disse tilfælde var vore hensigter klart demonstreret.

Denne temmelig enestående flådehandling, en vellykket ødelæggelse af egne skibe for at forhindre dem i at blive anvendt af fjenden, var et klart og tydeligt signal fra hele det danske folk til den frie verden og til fjenden, at Danmark nu stod åbenlyst og fast op imod naziregimet.

Rapporter om "Aktionen Udført" kom hurtigt til Marinestaben, således at admiral Vedel kunne konkludere, at opgaverne var "Well done" som ventet, og alle os i flåden betragtede den 29. august som vores befrielsesdag - fri for en upopulær tjeneste - frie til at trodse fjenden.

Gennem den resterende del af krigen var vort flådepersonel aktive i Modstandsbevægelsen, i efterretningstjenesten, i de al-

lierede styrker, herunder DANFORCE i Sverige, og ikke mindst hjælpende med til at holde vore hemmelige søkommunikationslinier til Sverige åbne, ruter gennem hvilke flygtninge og informationer blev viderebragt i den ene retning, og våben i den anden retning.

Tillad mig nu at benytte denne lejlighed til at takke Dem alle for at være til stede i dag og fejre vores mindededag, netop her, hvorfra så mange modige rednings- og evakueringsopgaver begyndte - fra mørket i Danmark til lysene på den svenske kyst, indtil krigen endte, og lysene igen blev tændt."

(MST)

WILLEMOES-klassen indgået i Flådens tal

Den 10. august indgik den tiende og sidste båd af WILLEMOES-klassen, SUENSON, i Flådens tal.

Der er da forløbet godt 3 år, siden Hans Kongelige Højhed Prins Henrik den 17. juni 1975 navngav den første båd i serien, WILLEMOES.

I disse 3 år er bådene med nogenlunde jævne mellemrum blevet afleveret fra Frederikshavn Værft, er blevet færdigudrustet og afprøvet af Søværnets Materielkommando, hvorefter de er indgået i Flådens tal.

Der udestår endnu nogle få installationer og afprøvninger, før WILLEMOES-klassen vil være fuldt operativ som missil-, torpedo- og kanonbåd.

(MST)

Konstabeluddannelsen underlagt Søværnets Konstabelskole

Det er nu bestemt, at ansvaret for gennemførelse af konstabeluddannelsen i alle uddannelsesretninger fra 1. august skal varetages af Søværnets Konstabelskole.

I forbindelse med en så betydelig skæringsdato i Søværnets Konstabelskoles historie har vi fundet det naturligt at udarbejde en status over, hvor mange elever der siden første indkaldelseshold i 1961 under konstabelordningen har gennemført en lærlingeuddannelse (L) og (T). Vi har indhentet oplysninger herom og kan give følgende oversigt:

Elektromekaniker:

- 1. hold begyndte på Værkstedskursus den 12/6 1961.
- 50 hold med i alt 412 overkonstabler + 1 oversergent, der har gennemført uddannelsen.
- 21 har opnået "særdeles vel udført".
- 335 har opnået "vel udført".
- 38 har opnået "bestået".
- 8 har modtaget sølvmedalje.
- 8 har modtaget bronzemedalje.
- 7 har modtaget diplom.
- 4 er indstillet til medalje.

Skruestiksarbejde:

- 1. hold begyndte på Værkstedskursus den 25/9 1961.
- 50 hold med i alt 581 overkonstabler, der har gennemført uddannelsen.
- 132 har opnået "særdeles vel udført".
- 381 har opnået "vel udført".
- 68 har opnået "bestået".
- 31 har modtaget sølvmedalje.
- 39 har modtaget bronzemedalje.
- 12 har modtaget diplom.
- 2 er indstillet til medalje.

Elektronikmekaniker:

- 1. hold begyndte på Værkstedskursus den 25/9 1961.
- 30 hold med i alt 275 overkonstabler + 1 officer af B-linien (TE), der har gennemført uddannelsen.
- 47 har opnået "særdeles vel udført".
- 188 overkonstabler + 1 officer af B-linien (TE) har opnået "vel udført".
- 41 overkonstabler har opnået "bestået".

Radiotelegrafist:

- 1. hold begyndte på Signalskolen den 12/6 1961.
- 21 hold med i alt 400 elever har været indstillet til certifikatprøve.
- 162 har modtaget radiotelegrafistcertifikat.
- En stor del af øvrige har erhvervet ret til omprøve (høring/morsning).

Handels- og kontoruddannelse:

- 1. hold begyndte på Søværnets Konstabelskole den 12/6 1961.
- 33 hold med i alt 162 overkonstabler, der har gennemført uddannelsen.
- Alle 162 har modtaget lærebrev.

Skibskokke:

I alt 6 overkonstabler på første (og eneste hold) juni 1961 har gennemført uddannelsen.

Det samlede antal uddannelser under konstabelordningen i søværnet, der er afsluttet med svendebrev, certifikat eller lærebevis - betegnelserne er nu uddannelsesbeviser - er altså pr. 1. august: 1600, hvortil kommer 675 konstabelelever, konstabler og overkonstabler (L), der er under uddannelse på Søværnets Konstabelskole og søværnets øvrige tjenestesteder.

Hovedparten af de uddannede er overgået til civilt arbejde, og der er således rundt i landet mange, der har fået deres faglige uddannelse i søværnet.

(SKS)

Amerikansk officerselevs bedømmelse af torpedobåden HUITFELDT

Timothy Nagle er 21 år og officerselev på den amerikanske officersskole i Annapolis, 30 kilometer syd for Washington.



Timothy Nagle.

Timothy er på besøg i Danmark i fem uger som et led i sin uddannelse til søofficer. Hver sommer bliver nogle officerselever sendt på besøg i andre lande for at få et indtryk af søværnene andre steder og for at lære andre folk og kulturer at kende.

Om sin bedømmelse af torpedobådene udtaler Timothy til Morsø Folkeblad bl.a.: "Disse torpedobåde, som det danske søværn har fået, er det bedste, jeg nogensinde har set. Fuldt moderne og effektive. Jeg ville gerne, at vi havde lignende både i den amerikanske flåde, men det har vi desværre ikke. De opfylder til fulde deres formål inden for NATO, som er at patruljere i de smalle danske farvande.

De kommer hurtigt rundt og er godt armerede. Når de til vinter får missiler installeret, vil jeg nødigt møde en af dem som fjende. Alt om bord er faktisk det bedste, der kan fås".

For så vidt angår forskellen på Danmarks og Amerikas flåde udtaler Timothy endvidere: "For det første er den danske flåde meget mindre, men det er en selvfølge. I har ikke brug for så mange store skibe, som vi har. Dernæst lagde jeg først mærke til, hvor godt skibene er holdt. På grund af de forholdsvis begrænsede budgetter er I nødt til at holde jeres materiel i stand, og det bliver også gjort. Mange lande er misundelige på de nye torpedobåde, det gælder især Vesttyskland. De har tre klasser patruljebåde, en gammel og to nyere. Da de havde set disse både, ville de have nogle, der var bedre, og dem er de i gang med at bygge".

(MST)

Indland kort

Fregatten HERLUF TROLLE aflægger 2.-3. september besøg i Thorshavn i forbindelse med øvelsesvirksomhed i Nordsoen. Det er fregattens andet besøg på Færøerne og dens første som missilfregat.

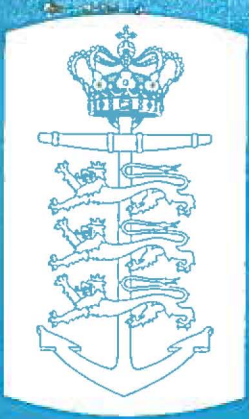
En sovjetisk eskadre, bestående af en fregat af KRIVAK-klassen og to korvetter af MIRKA-klassen, aflægger i dagene 1.-6. september uofficielt besøg i København under kommando af næstkommanderende for Sovjetunionens "Baltiske Styrker", viceadmiral I.M.Kapitanets. Besætningerne omfatter 83 officerer, 92 kadetter og 418 sergenter og menige. Programmet for besøget omfatter bl.a. besøg på Søværnets Officersskole og kransenedlægning i Mindelunden.

Udland kort

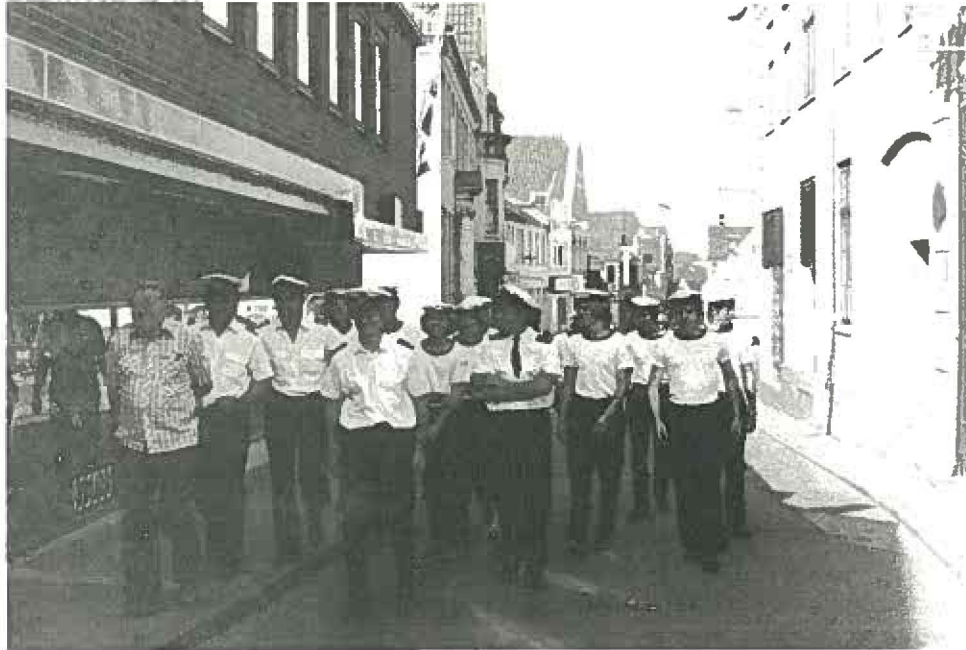
Grækenland får sine første kvindelige soldater til november. De må dog nøjes med kontorarbejde og lægetjeneste. 220 frivillige fra 18 til 32 år kan aftjene 14 måneder i de væbnede styrker, forudsat at deres fædre giver dem lov.

Norge er blevet den femte nation, der har købt LYNX helikopter, med en ordre på fire NAVY LYNX til en samlet pris af 8 mio.pund omfattende reservedele og uddannelse samt forkøbsret til endnu to.


Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



LINDORMENS besætning på byvandring
i Åbenrås gamle bydel.

LINDORMEN adopteret af Åbenrå Havn

Fredag den 18. august blev kabelminelæggeren LINDORMEN adopteret af Åbenrå Havn.

LINDORMEN ankom fredag formiddag til Åbenrå, hvor den ved en flagsmykket kaj blev modtaget af borgmester Camma Larsen-Ledet og Søværnets Tamburkorps, der tidligere på året var blevet adopteret af byen.

Den officielle adoptionsøjtidelighed fandt sted i byens gamle rådhus, hvortil skibets besætning ankom efter at have marcheret gennem byens gader med Tamburkorpset i spidsen.

Den egentlige adoptionshandling blev overværet af bl.a. Grev Ingolf og Grevinde Inge samt repræsentanter fra havneud-

valget og byen. Desværre havde skibets gudmor, Arveprinsesse Caroline Mathilde, måttet melde afbud af helbredsmæssige grunde. I sin tale til skibet sagde formanden for havneudvalget, borgmester Camma Larsen-Ledet, bl.a.: "En lindorm er som bekendt et fabeldyr, der ifølge folketroen lægger dødbringende æg - ret betegnende for en minelægger, men jeg vil håbe, at adoptanten vil kunne medvirke til at beskytte Danmark imod krig og ødelæggelser." Borgmesteren sluttede sin tale med at byde skibet velkommen i familien Åbenrå og overrakte derefter Chefen for LINDORMEN Åbenrås byvåben, håndskåret i træ.

I sin svartale udtrykte chefen, kaptajnløjtnant K.M.Jørgensen, sin beundring for byens stolte søfartstraditioner samt sin glæde over, at det netop blev Åbenrå Havn, LINDORMEN adopteredes af. Han sluttede sin tale: "Vi fra LINDORMEN er på det rene med, at der er noget at leve op til. Vi har forventningsfuldt set frem til denne dag, hvor vi kunne vise flaget i en havn og en landsdel, som især har udvist forståelse for flagets og forsvarets betydning." Ceremonien afsluttedes med, at chefen overrakte Åbenrå Havn et eksemplar af skibets våbenskjold.

Efter adoptionsøjtideligheden var byens havneudvalg værter ved en frokost for indbudte besætningsmedlemmer samt gæster fra byen, og LINDORMEN arrangerede børne-party, hvor børnehaverbørn havde et par meget fornøjelige timer. Der blev bl.a. vist Rasmus Klump-film og konsumeret et utal af is, pølser og sodavand.

Lørdagens officielle program startede med en frokost på minedækket for gæster fra byen og LINDORMENs besætning. Klokken 14 til 16 var der offentligt besøg om bord, og i forbindelse hermed var der arrangeret en dygtigt udført helikopterredningsdemonstration i havnen. Ligeledes om søndagen var der offentligt besøg om bord, og ca. 1000 af byens borgere benyttede lejligheden til at se skibet disse to dage.

Ved afsejlingen mandag formiddag, da borgmesteren på kajen tog afsked med havnens nye adoptivbarn, kunne besætningen se tilbage på en meget vellykket weekend og ser allerede med glæde frem til LINDORMENs næste besøg i Åbenrå Havn.

(LIND)

29. august 1943 - 35 år efter

Fra en tidligere maskinist på torpedobåden HAVØRNEN i 1943 har vi modtaget følgende beretning.

Fredag den 27. august var der samling i Korsør for samtlige minestrygere, der strøg i færgeruterne.

Om aftenen kom der besked om, at der var ballade med tyskerne i forskellige byer. Der blev givet ordre om kort varsel samt krigsberedskab, hvilket medførte krigsladning på torpedoer samt damp på 2 kedler.

Lørdag den 28. august observeredes tyske marineenheder på vej mod Korsør. Chefen gjorde opmærksom på, at det var galt med beholdningen af kul, og skibet fik ordre til at søge anden havn for at få fyldt beholdningen op.

Efter afgang fra Korsør kl. 1100 blev havnen lukket af større tyske marinefartøjer, så det var kun HAVØRNEN, der nåede at komme ud.

Efter forskellige forsøg på at få kul endte man med, at Næstved var det eneste sted i området, der kunne levere. Ankomst Næstved kl. 1400. Da der var uroligheder ved garnisonen i Næstved, blev påfyldningen fremskyndet, og afgang kl. 1600. Ankomst Stubbekøbing kl. 2000. Chefen får via politi at vide, at der er uroligheder i København. Næstkommanderende placeres hos politiet for at afvente begivenhederne og eventuelle ordrer. Grundet skibet ingen kontakt kunne få med Marineministeriet beslutter man afgang fra Stubbekøbing kl. 0700 den 29. august, med neutral havn som mål, og i dette tilfælde ville det være Sverige, da det var det eneste neutrale land. Efter ca. 1 times sejlads ude i rum sø mødes en stor tysk torpedobåd.

Tyskeren signalerer stop. Signalet blev besvaret med "Ikke forstået", hvorefter vi søger tilbage ind under land, hvor vore chancer for at undslippe ville være større.

Ved 1100-tiden er vi inde ved Ulvsund med tyskeren bag ved os, men grundet sin størrelse kan han ikke følge os, men kan hindre os i at komme ud med sine kanoner.

Det bliver besluttet at forsøge, om man kan nå "Bøgestrømmen"; dette forhindrer tyskerne ved at køre militær op på Mønsbroen, som vi skal under for at komme videre. Der bliver kastet

anker, og vi vil forsøge, om vi kan holde den gående, til mørket falder på.

Kl. 1400 kommer en dansk marinekutter ned imod os, men ved nærmere eftersyn viser det sig, at han er bemanded med tyske marinere. Han holdes på afstand med vores kanon. Giver os ordre på at overgive os, men dette bliver afslået, og chefen giver ordre til "klar til afgang" med den hensigt at løbe skibet på land og dernæst sprænge det i luften. Inden dette ville vi affyre torpedoen imod den tyske torpedobåd. Grundet den ringe vanddybde går torpedoen i en mudderbanke før den tyske torpedobåd, og så vidt det erindres sprang den. Dernæst sættes HAVØRNEN på grund, bomben, vi har i skibet, bliver gjort klar, og vi har 10 minutter til at komme væk i. Vi forlader skibet over bakken, ind på strand og op i et skovområde. Under denne aktion bliver vi beskydt fra tyskerne.

Inden alt dette skete, var der blevet holdt skibsråd, hvor chefen fortalte os, hvordan vi skulle forholde os, når vi kom i land.

Dette gik i korthed ud på:

Følges ad 2 og 2, undgå byer, søge at nå København, for eventuelt at komme videre til Sverige.

Min tur til København foregik til fods det meste af vejen, det sidste stykke på en lånt cykel, en tandem, sammen med kokken.

En del af besætningen blev taget af tyskerne i løbet af søndagen og blev interneret.

Senere samlede chefen den del af besætningen, som undgik tyskerne, og man gik samlet ind i Modstandsbevægelsen.

Inden krigen sluttede, mistede kokken livet under et forsøg på at nå Sverige. 1. maskinmester kom i tysk koncentrationslejr.

(SKS)

25 års jubilæum i søværnet

Orlogsprovsten, Claus Harms, skriver i "Ankerkæden" nr. 3/78 følgende i anledning af pastor Henning Rørskous 25 års jubilæum 1. oktober:

"Den 1. oktober 1953 blev Henning Rørskou ansat som forstander for civilundervisningen på Søværnets Eksercerskole i Ar-

resødallejren samtidig med, at han var præst ved Frederiksborg slotskirke, og den 1. november 1958 fortsattes denne tjeneste i Avderødlejren, idet Rørskou samtidig blev udnævnt til hjælpepræst ved Holmens kirke og dermed også til orlogspræst. Efter at han den 1. maj 1970 blev residerende kapellan ved Holmens kirke har han fortsat haft tjeneste ved eksercerskolen.



Jubilaren

Det kan ikke undre nogen, der kender Henning Rørskou, at han i alle disse år har været en afholdt lærer og tillidsvækkende præst for det nyindkaldte mandskab og deres befalingsmænd og officerer. Det er altid og skal altid være svært at vurdere resultaterne af en præsts arbejde, men den, der har oplevet orlogspræsten Henning Rørskou blandt orlogsgaster til gudstjeneste i den lille kirkesal i Avderød, ved møder og samtaler i kirkebaren samme sted eller

om bord på et af søværnets skibe, fatter nok noget af, hvorfor han har fået lov til at nå så langt med sin tjeneste.

Beskeden og dog sikker, nansom og dog kontant, forsigtig og dog frygtløs har han mødt de utallige værnepligtige, konstabler, befalingsmænd og officerer, som han i de 25 år har gjort tjeneste iblandt i land og om bord. Ingen har været i tvivl om, hvorfor Henning Rørskou som præst har villet være iblandt dem, og ingen har kunnet undgå at være taknemmelig for hans menneskelige forståelse og ægte fremtræden.

Ved sit trofaste arbejde på eksercerskolen har han udført et pionerarbejde for den kirkelige betjening af søværnet og været med til at bane vej for en bred og positiv forståelse for folkekirkens forpligtelse over for søværnets personel. I den forbindelse skal det også nævnes, at hans dygtige og erfaringsbårne medvirken ved introduktion af værnepligtige teologer har været med til at give disse en loyal og aktiv holdning til deres

tjeneste i søværnet og utvivlsomt også betydet godt for deres senere arbejde som præster i folkekirken.

I dag har Henning Rørskou som præst ved Holmens kirke og i søværnet mange gode forpligtelser også uden for Avderødlejren, men ved dette 25 års jubilæum koncentrerer vi os om hans arbejde på eksercerskolen, hvor han er blevet noget af en "institution". Vi ønsker til lykke og siger tak.

Som den, der selv som nyindkaldt værnepligtig, senere som værnepligtig teolog og orlogspræst og senest som orlogsprovst har været på nært hold af Henning Rørskou, takker jeg for åben tillid, ubrydelig loyalitet og for mange kloge råd".

(MST)

Indland kort

Den 2. september blev inspektionsskibet VÆDDEREN, der er på fiskeriinspektion i de færøske farvande, adopteret af Tveraa by.

Adoptionen fandt sted efter anmodning fra Tveraa by til Chefen for Søværnet. Det er med overordentlig stor glæde, Chefen for Søværnet har efterkommet anmodningen, og i særdeleshed, at det blev VÆDDEREN, som hovedsageligt har været tilknyttet inspektionstjenesten ved Færøerne.

Et flyvende søfartsakademi til Iraq er for øjeblikket ved at blive færdigudrustet på Helsingør Værft. Det er en skibstype, som pludselig kan få vind i sejlene, efter at FNs rådgivende søfartsorganisation IMCO i sommer for første gang fik gennemført en konvention om internationale regler for uddannelse af søfarende. 72 lande gav her sikkerheden på havene en gevaldig løftestang.

Udland kort

Italien og Storbritannien meddelte tirsdag den 5. september, at de har undertegnet en aftale om udviklingen af en ny helikopter til ubådsjagt, der skal gøre tjeneste i begge landes flåder fra omkring midten af 1980-erne. Aftalen mellem den ita-

lienske Agusta fabrik og den britiske Westland Helicopters drejer sig om beløb på op til over 10 mia. kroner. En talsmand for Westland siger, at de britiske fabrikanter håber, at også Vesttyskland og Frankrig vil deltage i udviklingen af denne helikoptertype.

I de 10 år Saimaa-kanalen mellem Finland og Sovjetunionen har været i brug, er den blevet passeret af ikke mindre end 13.000 fartøjer, og har betydet en tidobling af godsudvekslingen mellem de to lande, så denne nu er på over 7 mio. tons.

Foruden at være en intensivt benyttet fragtvej for hovedsageligt tømmer, brændsel, kemikalier og papirmasse, er kanalen ved at blive en af Nordeuropas mest yndede turistruter. Op mod 50.000 passagerer rejser årligt med sovjetiske eller finske passagerbåde.


Thostrup